

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σελιδοποίηση έντυπου βιβλίου με θέμα
“Βασικές Αρχές του Κλασικού Μπαλέτου”

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Ελένη Χαρικιοπούλου

ΑΜ: 521160410228

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ

Ευαγγελία Μασούρα

Αθήνα, Μάρτιος 2024

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΜΕ ΘΕΜΑ
“ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΜΠΑΛΕΤΟΥ”

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η πτυχιακή/διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΦΗ
Γεώργιος Μαθιόπουλος	Επίκουρος Καθηγητής	
Ιωάννα Δελφίνο	Ακαδημαϊκή Υπότροφος	
Ευαγγελία Μασούρα	Ακαδημαϊκή Υπότροφος	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Χαρικιοπούλου Ελένη του Αποστόλου, με αριθμό μητρώου 521160410228 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών & Πολιτισμού του Τμήματος Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου

Η Δηλούσα

Θεωρητικό Υπόβαθρο Πτυχιακής Εργασίας

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΜΕ ΘΕΜΑ

Βασικές Αρχές του Κλασικού Μπαλέτου

Χαρικοπούλου Ελένη

A.M 16041

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ Α

Έρευνα

Παρουσίαση Θέματος 7

Το πρώτο εγχειρίδιο μπαλέτου 8

Λόγοι ύπαρξης ενός νέου εγχειριδίου 10

Έρευνα 11

ΜΕΡΟΣ Β

Διαδικασία Σχεδιασμού

Layout – Τυπογραφία 20

Εικονογράφηση 29

Σύμβολα 37

Εξώφυλλα 40

ΜΕΡΟΣ Γ

Τελική Διαμόρφωση

Βιβλιοδεσία 43

Εξωτερική συσκευασία 44

Ευρετήριο 46

Αφίσα 50

ΜΕΡΟΣ Α

Έρευνα

Παρουσίαση Θέματος

Το πρώτο εγχειρίδιο μπαλέτου

Λόγοι ύπαρξης ενός νέου εγχειριδίου

Έρευνα

Παρουσίαση Θέματος

Το μπαλέτο είναι μια μορφή τέχνης που έχει υποστεί πολλές αλλαγές ανά τους αιώνες. Στις μέρες μας εξακολουθεί να διδάσκεται σε σχολές χορού σε ερασιτεχνικό αλλά και επαγγελματικό επίπεδο από καθηγητές χορού με πολυετή εμπειρία και εκπαίδευση, οι γνώσεις των οποίων συχνά δίστανται ανάμεσα στα διαφορετικά συστήματα διδασκαλίας και την εξέλιξη τους στο χρόνο.

Για τον λόγο αυτό, το παρόν βιβλίο έρχεται να προσφέρει σε γραπτή μορφή όλες τις πληροφορίες γύρω από την έννοια του κλασικού μπαλέτου, από την προέλευση και την ιστορία του, μέχρι την κατανόηση και τη διδασκαλία κάθε βήματος που κατάγεται από το ρώσικο σύστημα Vaganova και καταγράφεται στο εγχειρίδιο της, *“Basic Principles of Classical Ballet”*. Δεν αποτελεί πιστή μετάφραση, αλλά μια απόπειρα καταγραφής του ρώσικου μπαλέτου όπως διδάσκεται σήμερα στην Ελλάδα.

Απευθύνεται σε επαγγελματίες και υποψήφιους καθηγητές, αλλά και σε όσες και όσους θέλουν έναν αναλυτικό οδηγό για την τεχνική και το βηματολόγιο του μπαλέτου.

Τα πρώτα εγχειρίδια μπαλέτου

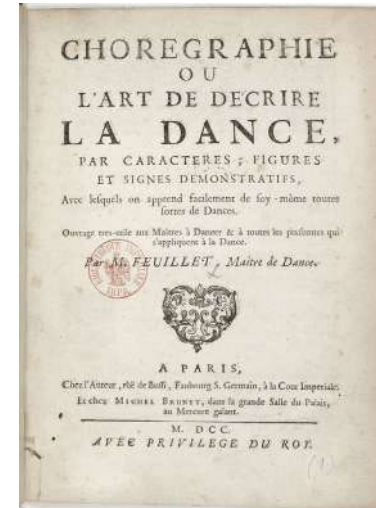
Μια πρώιμη μορφή μπαλέτου εμφανίζεται στην Ιταλία και Γαλλία του 16ου αιώνα όπου ο χορός λειτουργούσε ως μέσο ψυχαγωγίας και πολιτικής προπαγάνδας στις αυλές των ευγενών. Αρχικά είναι συμμετοχικός, με περίτεχνα κοστούμια και μειωμένη κινητικότητα αλλά μετέπειτα εξελίσσεται προς την κατεύθυνση του μπαλέτου όπως το γνωρίζουμε σήμερα. Υπαίτιος της πρώτης μεγάλης αλλαγής ο Λουδοβίκος ΙΔ', που κατά τον 17ο αιώνα ίδρυσε την πρώτη σχολή μπαλέτου (Académie Royale de la Danse) αλλά και προχώρησε στην εκλαΐκευση και τυποποίηση του χορού ώστε να υπάρχει μέθοδος καταγραφής των βημάτων και να είναι εφικτή η κατάρτιση επαγγελματιών.

Έπειτα λοιπόν από προτροπή του, ο χορογράφος Raoul Auger Feuillet εκδίδει το εγχειρίδιο *“Chorégraphie, ou l'art de décrire la danse”*, που αποτελεί την πρώτη δημοσίευση συστήματος σημειογραφίας χορού που επινοήθηκε τη δεκαετία του 1680 από τον Pierre Beauchamp. Στα περιεχόμενα του ορίζονται οι θέσεις ποδιών (position), οι έξι βασικοί τρόποι κίνησης, οι αλλαγές κατεύθυνσης αλλά και πολυάριθμες διανθίσεις ποδιών και χεριών. Επιπλέον γίνεται μελέτη της μουσικής και σχεδιάζεται χορευτική παρτιτούρα βασισμένη σε αυτή. Το εγχειρίδιο αυτό αποτελεί την βασική πηγή γνώσης και χρησιμοποιήθηκε καθόλη τη διάρκεια του 18ου αιώνα.

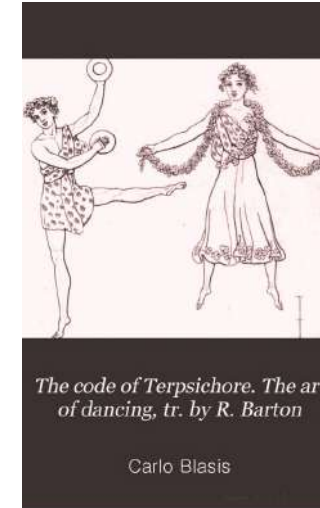
Με την πάροδο του χρόνου, το μπαλέτο άρχισε να αλλάζει μορφή καθώς άλλαξε τόσο η ενδυμασία όσο και η κινητικότητα και ο τρόπος εκτέλεσης. Το επόμενο δείγμα καταγραφής μπαλέτου έγινε από τον Ιταλό Carlo Blassis που δημοσίευσε το δεύτερο έργο του για την ανάλυση της τεχνικής του μπαλέτου με όνομα

“The code of Terpsichore: the art of dancing” το 1830. Αποτελεί ένα από τα πρώτα εγχειρίδια διαπαιδαγωγικής του μπαλέτου καθώς προτείνει μέθοδο διδασκαλίας και δομής ενός μαθήματος, εξηγώντας την σκοπιμότητα της μπάρας και την μετάβαση από αυτή στο κέντρο, στις πιρουέτες, στα πηδήματα. Η καταγραφή βημάτων είναι αλφαβητική και συνοδεύεται από εικονογραφήσεις ενώ προαναφέρονται πολλά από τα στοιχεία του βηματολογίου που ισχύουν μέχρι και σήμερα, όπως είναι η θέση της attitude και η μέθοδος του spot στις πιρουέτες.

Έκτοτε δημοσιεύθηκαν πολλά παρόμοια εγχειρίδια από διαφορετικούς δασκάλους, καθένας από τους οποίους διάνθιζε το προηγούμενο με δικές του επιρροές και γνώσεις. Το μπαλέτο άρχισε να ταξιδεύει σε πολλά σημεία του κόσμου με κύρια την Δανία, την Αγγλία και την Ρωσία και να εξελίσσεται διαρκώς. Αποτέλεσμα του ήταν η δημιουργία πολλών διαφορετικών συστημάτων μπαλέτου με όμοιες βάσεις αλλά και διαφοροποιήσεις ως προς την εκτέλεση, την μορφή και την διδασκαλία. Ένα από τα συστήματα είναι αυτό της Agrippina Vaganova και έχει οριστεί ως η ρώσικη μέθοδος Vaganova που δημιουργήθηκε κατά τους σοβιετικούς χρόνους.

Σελίδα τίτλου, *Chorégraphie, ou l'art de décrire la danse*, 1680, Raoul Auger Feuillet

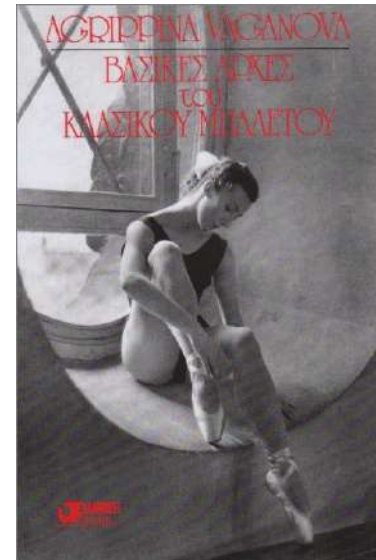
The code of Terpsichore: the art of dancing, 1830 (μτφρ. R. Barton), Carlo Blassis

Τα πρώτα εγχειρίδια μπαλέτου

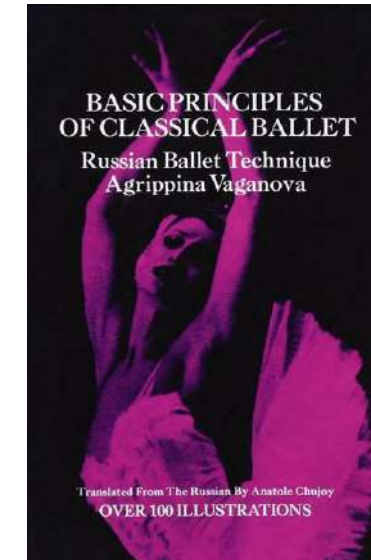
Το πρώτο της βιβλίο εκδόθηκε το 1934, είχε τίτλο “*Fundamentals of the Classical Dance*” και παραμένει ένα πρότυπο εγχειρίδιο για τη διδασκαλία της τεχνικής μπαλέτου. Το 1948 εκδόθηκε το βιβλίο “*The Foundation of Dance*”, ευρύτερα γνωστό ως “*Basic Principles of Russian Classical Dance*” (1969), στο οποίο περιγράφεται η μέθοδος εκπαίδευσης της Vaganova και η τεχνική του μπαλέτου. Αποτελεί μια απόρροια συλλογής των καλύτερων στοιχείων, κατά τη Vaganova, από τα διαφορετικά συστήματα μπαλέτου ως τότε και ο συνδυασμός τους σε μια ενιαία διδακτική πρακτική που ισοδυναμούσε με τη δημιουργία μιας νέας σχολής χορού: της ρώσικης. Στόχος ήταν η δημιουργία ενός προσωπικού τρόπου προσέγγισης στο ρώσικο χορό ενώ πίστευε ότι η διδασκαλία άλλαζε αδιάκοπα εξαιτίας καινοτομιών.

Στο βιβλίο της πραγματεύονται όλες οι βασικές αρχές μπαλέτου, ομαδοποιώντας τις κινήσεις σε επιμέρους κεφάλαια όπως είναι οι βασικές έννοιες του κλασικού μπαλέτου, τα *battements*, τις περιστροφικές κινήσεις των σκελών, τα χέρια, τις στάσεις του σώματος, τις συνδετικές και υποβοηθητικές κινήσεις, τα πηδήματα, τα χτυπήματα, τις δουλειές με τις *pointes*, τις στροφές. Επίσης περιλαμβάνεται ένα υποδειγματικό μάθημα για προχωρημένες τάξεις με μουσική συνοδεία.

Πολλά από τα βήματα συνοδεύονται με εικονογραφήσεις, που απαριθμούνται στις 145, και υποδεικνύουν την μορφή αλλά και τον σωστό τρόπο εκτέλεσής τους. Η έκδοση έχει μεταφραστεί και κυκλοφορήσει σε πολλές γλώσσες και αποτελεί ένα από τα πιο ολοκληρωμένα εγχειρίδια μέχρι σήμερα, καθιστώντας την μέθοδο Vaganova την πιο διαδεδομένη μέθοδο στην Ρωσία και την Ευρώπη.

Μεταφρασμένη ελληνική έκδοση από Ελληνικές εκδόσεις (2008)

Αγγλική έκδοση από Dover Publications (1969)

Λόγοι ύπαρξης ενός νέου εγχειριδίου

Ως φυσικό επακόλουθο την εξέλιξης του μπαλέτου, είναι η ανάγκη ύπαρξης ενός ανανεωμένου εγχειριδίου που θα ακολουθεί τις καινοτομίες και τα δεδομένα του 21ου αιώνα. Βασισμένο στη ρώσικη μέθοδο Vaganova και στο εγχειρίδιο της, καλείται να εμπλουτιστεί με κατάλληλο τρόπο ώστε να συμβαδίζει με τα δεδομένα της εποχής που αφορούν όχι μόνο τη σκηνική παρουσία και ερμηνεία του μπαλέτου ως θέαμα, αλλά και την διδασκαλία του από ερασιτεχνικό κιάλας επίπεδο. Δεν αποτελεί λοιπόν πιστή μετάφραση, αλλά μια απόπειρα καταγραφής του ρώσικου μπαλέτου όπως διδάσκεται σήμερα στην Ελλάδα.

Ενώ ο χορός ξεκίνησε ως άλλη μια ανδροκρατούμενη τέχνη, αποκλείοντας αρχικά εντελώς το γυναικείο φύλο και μετέπειτα επιτρέποντας του την διστακτική παρουσία σε μικρότερες θέσεις, κατά τον ρομαντισμό γεννήθηκε το πρότυπο της prima ballerina, της γυναίκας χορεύτριας σε πρωταγωνιστικό ρόλο. Τα πρότυπα της εποχής καθιστούσαν απαραίτητο η εικόνα της γυναίκας να είναι λεπτεπίλεπτη και σχεδόν εύθραυστη, αφού συμβόλιζε μια αιθέρια και ονειρική παρουσία, αιώνια επιθυμία του άντρα συμπρωταγωνιστή. Αργότερα, όπου η θεματολογία αλλά και η κινησιολογία διευρύνθηκε, το πρότυπο της μπαλαρίνας χαρακτηριζόταν από πειθαρχία και σωματική αρμονία, κάτι που απαιτεί εξάσκηση, ενδυνάμωση και διαπαιδαγώγηση προκειμένου να φτάσει στο μέγιστο των δυνατοτήτων της. Κάτι τέτοιο όμως αποκλείει μια μεγάλη μερίδα ανθρώπων που θέλουν να ασχοληθούν με το μπαλέτο ερασιτεχνικά ή και επαγγελματικά λόγω της διαφορετικής δυνατότητας του σώματος τους όπου υπαίτια είναι η ανατομία, κάτι που κυριολεκτικά δεν μπορεί

να αλλάξει. Για τον λόγο αυτό, η συγγραφή του βιβλίου έχει εμπλουτιστεί ώστε όχι μόνο να αναφέρει το ιδανικό αποτέλεσμα, αλλά να δίνει τη σωστή καθοδήγηση για την εκτέλεση των βημάτων με τρόπο τέτοιο ώστε να ενισχύεται η εκγύμναση του ατόμου.

Για να προσφέρει μια ολοκληρωμένη εμπειρία στον αναγνώστη χορευτή και δάσκαλο, η δομή του βιβλίου ξεφεύγει από την αλφαβητική ταξινόμηση βημάτων και γίνεται με τρόπο που συμβαδίζει με την σειρά διδασκαλίας τους. Ξεκινώντας από το πιο απλό βήμα και προχωρώντας στο πιο περίπλοκο, επεξηγεί την μορφή του κάθε βήματος και την εικονογραφεί όταν αυτό είναι εφικτό, ενώ συχνά προτείνει τρόπο εκμάθησης και διδασκαλίας. Τα βήματα εξακολουθούν να υπάγονται σε κατηγορίες για την εύκολη εύρεση τους, αφού και στην τάξη το ίδιο το μάθημα δομείται με συγκεκριμένο τρόπο, όπως είναι η μπάρα, το κέντρο, η διαγώνιος, το allegro, οι στροφές και η δουλειά με τις πουέντ.

Ως αποτέλεσμα το εγχειρίδιο ομαδοποιεί βήματα και τα παραθέτει σε κεφαλαία (κεφ. 2-8). Σε καθένα από αυτά η ανάλυση γίνεται σταδιακά από την πιο απλή μορφή βήματος έως την πιο περίπλοκη, επισημαίνοντας όλες τις κατάλληλες πληροφορίες και γνώσεις που χρειάζεται να κατέχει ο χορευτής-μαθητής για την εκτέλεση του. Εκτός των παραπάνω, θεώρησα σημαντικό να συμπεριληφθούν κάποιες γενικές πληροφορίες ως προς το μπαλέτο που λειτουργούν ως εισαγωγή στο εγχειρίδιο, όπως για παράδειγμα η ιστορία του μπαλέτου, μια εισαγωγή στα διαφορετικά συστήματα μπαλέτου καθώς και κάποια βιογραφικά στοιχεία για αυτήν ώστε να είναι κατανοητή η σημασία και η σπουδαιότητα που διατηρεί το ρώσικο σύστημα μέχρι σήμερα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ
- 2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΜΠΑΛΕΤΟΥ,
- 3 ΒΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
- 4 ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΟΔΙΩΝ,
- 5 ΣΥΝΔΕΤΙΚΕΣ & ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ,
- 6 ΠΗΔΗΜΑΤΑ,
- 7 ΧΤΥΠΗΜΑΤΑ,
- 8 ΣΤΡΟΦΕΣ,
- 9 POINTE

Εισαγωγή στο εγχειρίδιο και στο μπαλέτο

Περιλαμβάνουν την ανάλυση όλων των βημάτων της τεχνικής του μπαλέτου κατά το ρώσικο σύστημα Vaganova

Έρευνα / Ιστορικά εγχειρίδια και πρώτες απόπειρες

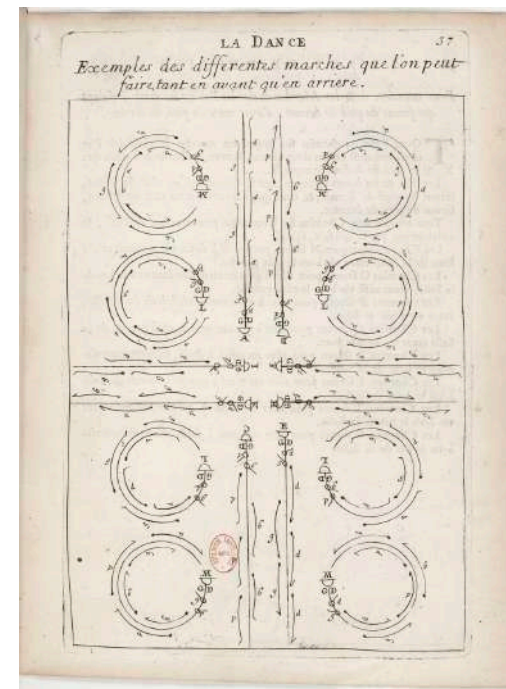

Chorégraphie, ou l'art de d'écrire la danse,
Raoul Auger Feuillet, 1680

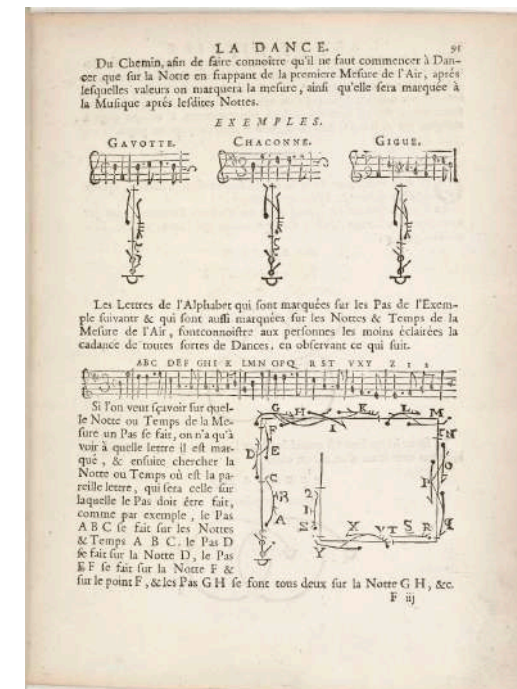
Όπως προαναφέρθηκε, το πρώτο δείγμα καταγραφής χορού εκδίδεται μόλις τον 17ο αιώνα από τον Raoul Auger Feuillet υπό τις ενδείξεις του Pierre Beauchamp με το όνομα “*Chorégraphie, ou l'art de d'écrire la danse*”. Η απεικόνιση πληροφοριών γίνεται όμως με έντονο σημειογραφικό χαρακτήρα, καθιστώντας δύσκολη την ανάγνωση του εγχειριδίου. Υπάρχουν διάφορα είδη γραμμών και σημείων που σηματοδοτούν κάποια συγκεκριμένη φάση ενός βήματος, όπου λόγω χάρη ένα πήδημα, που ο αναγνώστης καλείται να αποκρυπτογραφήσει ώστε να καταφέρει να διαβάσει το παρόν εγχειρίδιο. Τα σχέδια βασίζονται σε γραφικές απεικονίσεις των διαδρομών που διασχίζει ο χορευτής εκτελώντας το εκάστοτε βήμα, καταλήγοντας σε έναν χάρτη αποτύπωσης της διαδρομής ενός βήματος και όχι στην απεικόνιση των ποικίλων σωματικών θέσεων και κινήσεων που είναι υπεύθυνα για το ταξίδι αυτό στο χώρο. Άλλωστε η τέχνη του χορού τον 17ο αιώνα βασιζόταν στο θέαμα που εκτυλισσόταν σε μια αίθουσα και μετέπειτα σε θέατρο με το κοινό συνήθως να περιτριγυρίζει τη σκηνή. Επομένως η συνύπαρξη πολλών διαδρομών στο χώρο έπρεπε να γίνει με τρόπο συγκεκριμένο και κατάλληλα συντονισμένο για ένα άρτιο και αρμονικό αποτέλεσμα.

Σελ. 28 – Απεικονίζεται το αποτύπωμα της κίνησης των ποδιών στο πάτωμα (κάτοψη)

Σελ. 37 – Κάτοψη όλου του χώρου με τα σημεία που μπορεί να πραγματοποιηθεί κίνηση.

Σελ. 107 – Σημειολογική καταγραφή των βημάτων και συσχέτισή τους με τη μουσική παρτιτούρα. Κάθε θέση πρέπει να γίνεται σε συγκεκριμένο μουσικό χρόνο και νότα.

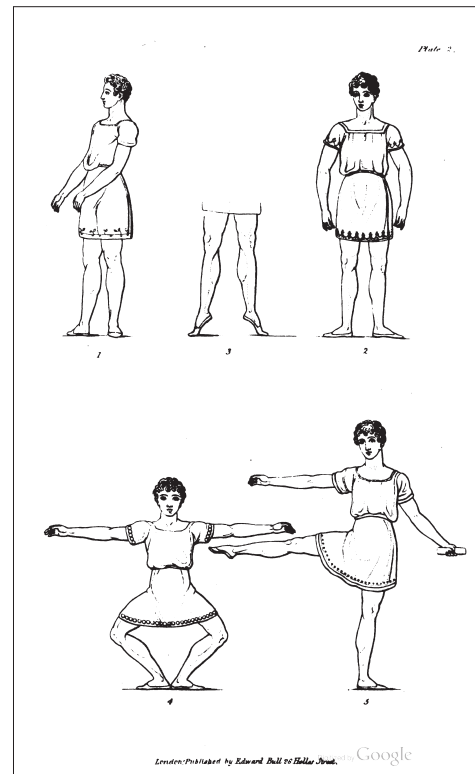
Έρευνα / Ιστορικά εγχειρίδια και πρώτες απόπειρες

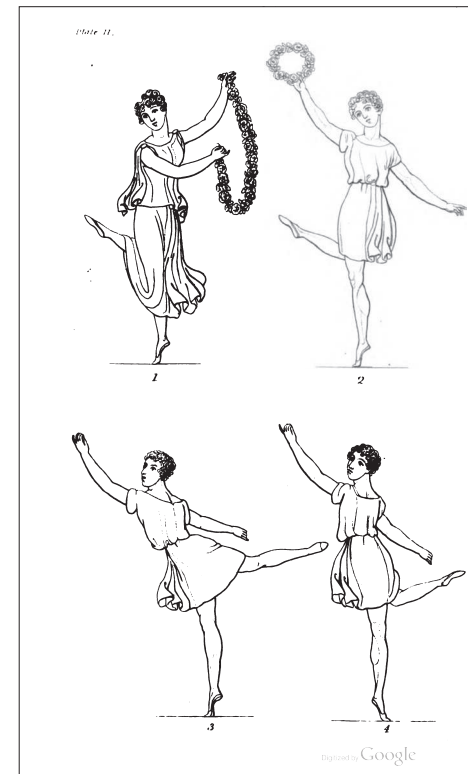
The code of Terpsichore: the art of dancing, 1830, Carlo Blassis (μτφρ. R. Barton), Oxford University

Ο Ιταλός δάσκαλος μπαλέτου Carlo Blassis το 1830 δημοσιεύει το δεύτερο έργο του για την ανάλυση της τεχνικής του με το όνομα “*The code of Terpsichore: the art of dancing*”, έπειτα από μια πρώτη απόπειρα 10 χρόνια νωρίτερα, με το βιβλίο του “*Traité élémentaire théorique et pratique de l’art de la danse*”.

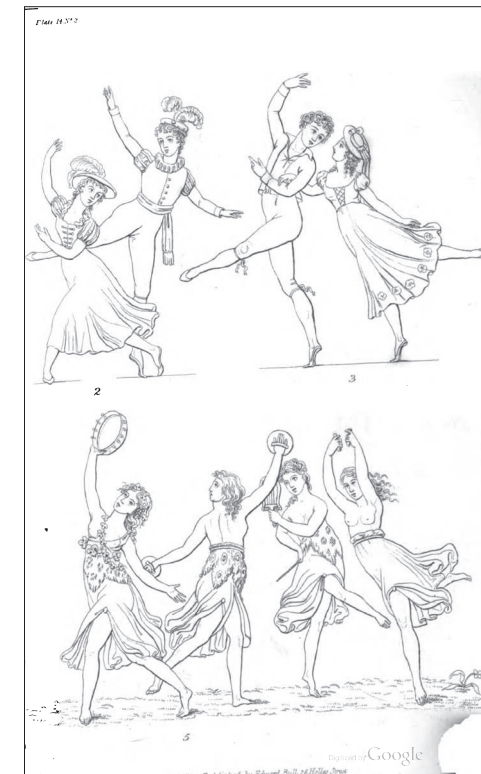
Σηματοδότησε την θέση της attitude και συμπεριέλαβε για πρώτη φορά πολλές έννοιες του μπαλέτου που ισχύουν μέχρι σήμερα όπως είναι η έννοια του άξονα, μιας νοητής γραμμής που διαπερνά το σώμα και είναι υπεύθυνη για την ισορροπία και τον έλεγχο ολόκληρου του σώματος, αφού στηρίχτηκε σε μεγάλο βαθμό στην μαθηματική γεωμετρία και φυσική. Επίσης ανέφερε την πειθαρχία των ενδιάμεσων θέσεων που απαιτεί μια πιρουέτα, από την αρχή έως και το τελείωμα της, για μια καθαρή και σωστή εκτέλεση με τη χρήση spot του κεφαλιού. Περιλαμβάνει εικονογραφήσεις χορευτικών θέσεων με περίτεχνα κοστούμια της εποχής αλλά και της τέχνης της μίμησης, σημαντικό συστατικό για την ερμηνεία έργων της ρομαντικής εποχής. Θεωρείται η πρώτη καταγραφή ενός χορευτικού αλφαβηταρίου και γενικότερου συστήματος χορού που αποτελεί τις βάσεις της Ιταλικής σχολής ή αλλιώς μεθόδου Cecchetti στις οποίες στηρίχτηκε μετέπειτα ο Enrico Cecchetti.

Σελ. 564 – Μερικές από τις βασικές θέσεις του μπαλέτου. Απεικονίζονται κατά σειρά: 4η position, relevé, 2η position, plié σε 1η position, battement à la seconde en l’air

Σελ. 583 – Εικονογραφήσεις της θέσης attitude, με κοστούμια εποχής

Σελ. 590 – Εικονογραφήσεις σκηνών έργου με κοστούμια εποχής, ντουέτο (πάνω) και κουαρτέτο (κάτω)

Έρευνα / Νεότερα εγχειρίδια μπαλέτου

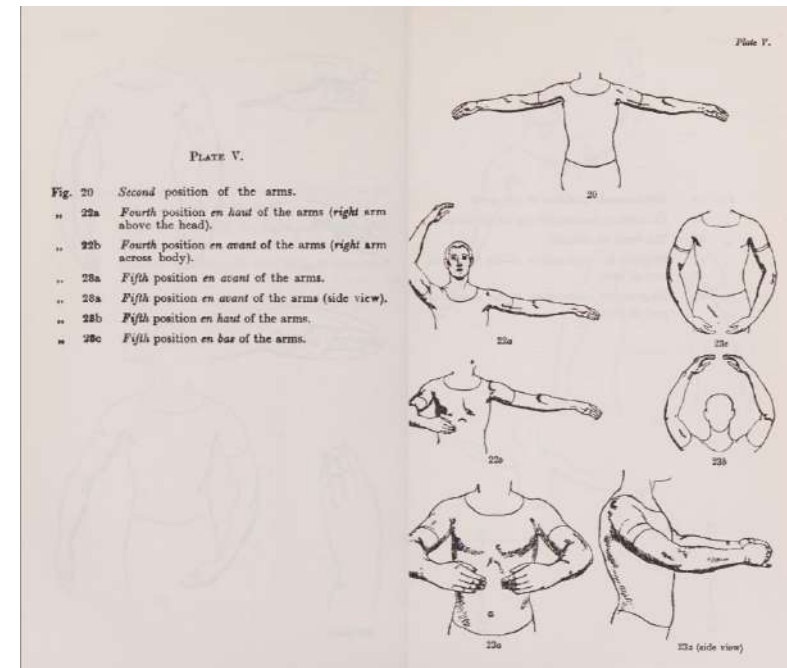

A Manual of the Theory and Practice of Classical Theatrical Dancing, 1932, Cyril W. Beaumont & Stanislas Idzikowski, Λονδίνο: C. W. Beaumont

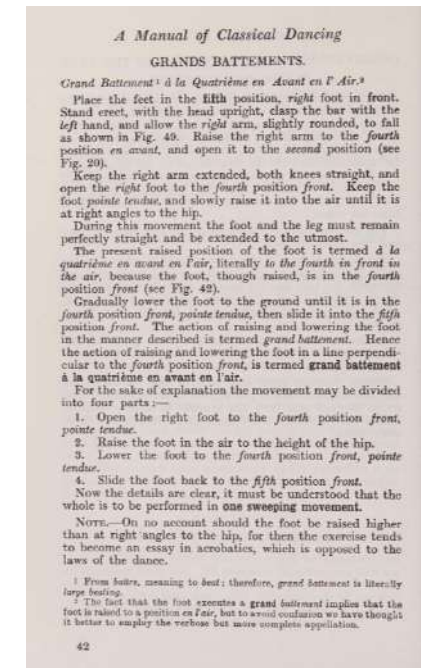
Βασισμένοι στην Ιταλική μέθοδο του Enrico Cecchetti, οι Cyril W. Beaumont & Stanislas Idzikowski προχωρούν στην σύνταξη εγχειριδίου για πρώτη φορά το 1922. Η πρώτη έκδοση έγινε 10 χρόνια μετά από την εκδοτική του C. W. Beaumont στο Λονδίνο, ενώ η τελευταία έκδοση έγινε το 1975 από την Dover Publications στη Νέα Υόρκη. Οι εκδόσεις περιλαμβάνουν ίδιο υλικό ως προς τη δομή και το περιεχόμενο, χωρίζοντας το βιβλίο σε δύο μεγάλα μέρη: την θεωρία και την πρακτική.

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει κάποιες βασικές έννοιες του μπαλέτου όπως είναι οι θέσεις (position) και οι κινήσεις των ποδιών αλλά και χεριών, οι καθορισμένες διαδρομές των χεριών (port de bras), η σημασία και η θέση του κεφαλιού, η στάση σώματος και θέσεις όπως οι attitudes και οι arabesques. Αμέσως μετά ακολουθούν σαλόνια με εικονογραφήσεις που αποτελούνται από την αριστερή σελίδα σύντομης επεξήγησης με χρήση λεζάντας και τη δεξιά των εικονογραφήσεων που φέρουν την αντίστοιχη αρίθμηση.

Τα σχέδια απεικονίζουν άντρα χορευτή με αναπτυγμένη σωματική διάπλαση και χαρακτηρίζονται από λεπτομέρεια στους μύες και μικρές σκιάσεις που όμως δεν εξυπηρετούν κάποιο συγκεκριμένο σκοπό πέραν αισθητικού. Στο δεύτερο μέρος του βιβλίου αναφέρεται η πρακτική και παραθέτει μια σειρά ασκήσεων, προτείνοντας έτσι ολόκληρη τη δομή του μαθήματος και επισημαίνοντας σημαντικά στοιχεία όπως είναι ο λειτουργικός ρόλος αλλά και άλλα σχόλια κάθε άσκησης.

Σε όλο το κεφάλαιο των εικονογραφήσεων η αριστερή σελίδα χρησιμοποιείται για τις λεζάντες των σχεδίων που βρίσκονται αριθμημένα στη δεξιά σελίδα.

Σελ. 42 – Απόσπασμα από το δεύτερο μέρος του βιβλίου. Εξηγεί την εκτέλεση των grand battements. Χρησιμοποιείται αρίθμηση αλλά και bold εντός κειμένου.

Έρευνα / Νεότερα εγχειρίδια μπαλέτου

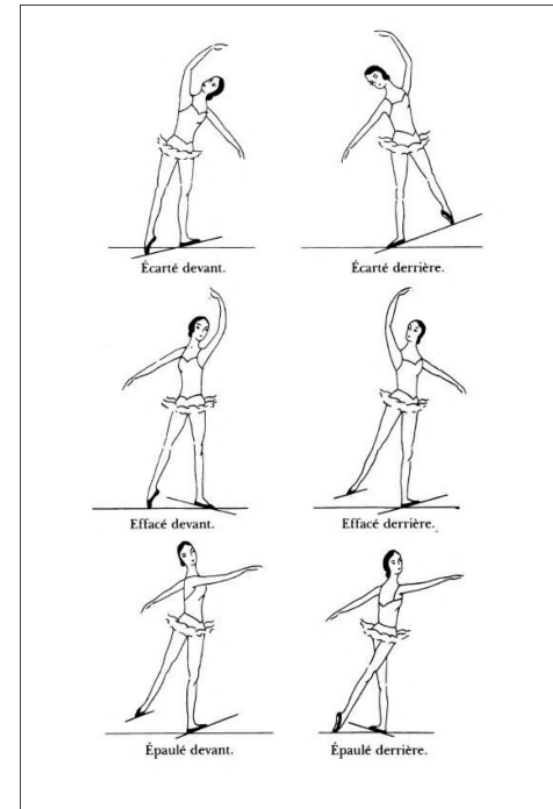

Technical Manual and Dictionary of Classical Ballet (3rd edition), 1982, Gail Grant, Νέα Υόρκη: Dover Publications

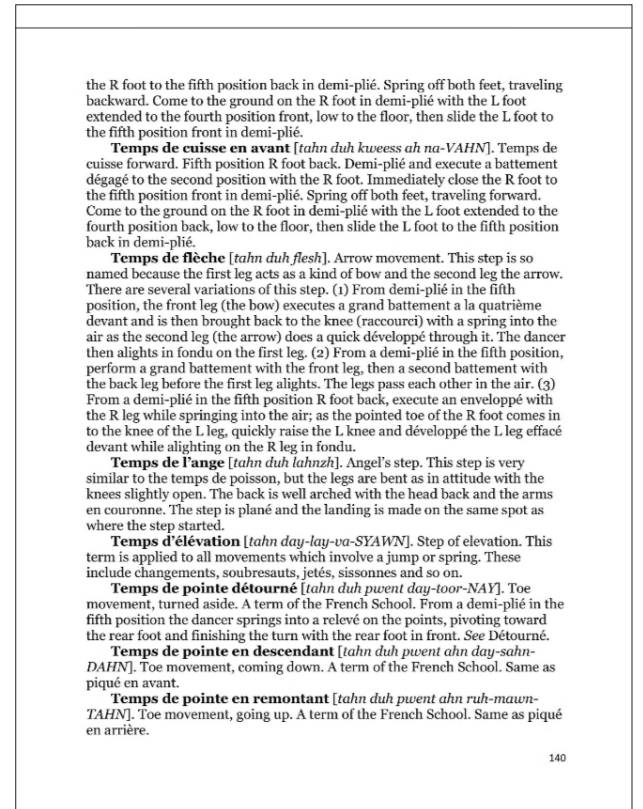
Η χορεύτρια και δασκάλα Gail Grant εκδίδει για πρώτη φορά το εγχειρίδιο “*Technical Manual and Dictionary of Classical Ballet*” το 1950, ένα σπουδαίο βιβλίο που έκτοτε έχει επανεκδοθεί και εμπλουτιστεί με ακόμη περισσότερες πληροφορίες για να ακολουθεί τις νέες καινοτομίες και επιρροές που έχει λάβει το μπαλέτο. Η τρίτη και τελευταία έκδοση, που κυκλοφόρησε το 1982 από την Dover Publications, περιγράφει πάνω από 1.100 βήματα και θέσεις μπαλέτου. Καθένα από αυτά συνοδεύεται με φωνητική καταγραφή (phonetic transcription) για την οποία υπάρχει οδηγός ανάγνωσης ώστε να διευκολύνει την ανάγνωση των γαλλικών αλλά και ιταλικών όρων του μπαλέτου που έχουν διατηρηθεί μέχρι σήμερα. Η καταγραφή των βημάτων γίνεται με αλφαβητική σειρά ώστε ο αναγνώστης να μπορεί εύκολα να κατευθυνθεί στον όρο που ψάχνει. Έπειτα από την ανάλυση των βημάτων, υπάρχει μια ενότητα με σειρά εικονογραφήσεων που δείχνουν ακριβώς τη θέση κάθε μέλους του σώματος σε συγκεκριμένες χορευτικές πόζες ώστε να είναι κατανοητές και ευκόλως αναπαραγώγιμες. Επιπλέον, διαφορετικές σχολές χορού (ιταλική, γαλλική, ρώσικη) αναφέρουν πολλά βήματα διαφορετικά ως προς τον τρόπο εκτέλεσης τους ή και στην ονομασία τους,

κάτι το οποίο έχει διασταυρωθεί και έχει αναφερθεί στο παρόν εγχειρίδιο προκειμένου το περιεχόμενο να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο ολοκληρωμένο. Τέλος, προτείνει μια σειρά βιβλιογραφίας για εγχειρίδια σχετικά με το του χορού για κάθε ενδιαφερόμενο που επιθυμεί να καταφύγει σε περαιτέρω πληροφορίες.

Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο έχει κάνει μια αξιοσέβαστη απόπειρα καταγραφής των βημάτων, εισάγοντας την φωνητική μεταγραφή και την σχεδιαστική απεικόνιση. Η αλφαβητική καταγραφή αποτελεί μεν ένα βοηθητικό μέσο ανάγνωσης, ωστόσο δεν κάνει καμία απόπειρα για ομαδοποίηση βημάτων, κάτι που υπάρχει γενικότερα στη δομή ενός μαθήματος μπαλέτου. Οι εικονογραφήσεις και η ανάλυση των βημάτων βρίσκονται σε διαφορετικές ενότητες και καλούν τον αναγνώστη να καταφεύγει σε άλλες σελίδες προκειμένου να έχει τόσο τη γραπτή όσο και την σχεδιαστική απεικόνιση ενός βήματος. Η γραφή των εικονογραφήσεων παραμένει έντονα περιγραφική και χρησιμοποιεί στοιχεία που δεν εξυπηρετούν κάποιο σκοπό, όπως είναι η απεικόνιση των μαλλιών και τον ρουχισμό της χορεύτριας.

Σελ. 163 – Απόσπασμα από τις εικονογραφήσεις σχετικά με τις κατευθύνσεις του σώματος.

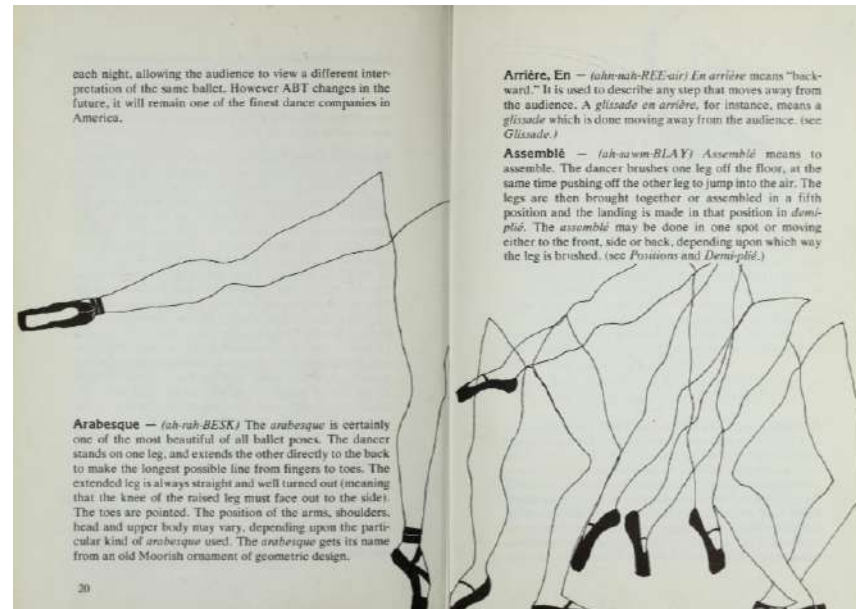
Σελ. 140 – Η ανάλυση των βημάτων γίνεται αλφαβητικά. Οι όροι βρίσκονται με bold και ακολουθούνται από την φωνητική καταγραφή τους.

Έρευνα / Νεότερα εγχειρίδια μπαλέτου

Illustrated ballet dictionary,
1979, Evan Jaffe & Phyllis Lerner,
Νέα Υόρκη: Harvey House

Ένα εγχειρίδιο που λειτουργεί ως λεξικό μπαλέτου με εικονογραφήσεις σε πιο ελεύθερη γραφή που απλώνονται στα σαλόνια παιχνιδιάρικα, δημιουργώντας ενδιαφέρουσες συνθέσεις. Ως εισαγωγή περιλαμβάνει την ιστορία του μπαλέτου και έπειτα συνεχίζει αλφαβητικά παραθέτοντας τα βήματα με αρκετά περιεκτική ανάλυση για το καθένα. Στους γαλλικούς όρους υπάρχει φωνητική μεταγραφή και ενίοτε υπάρχουν εικονογραφήσεις που έχουν κυρίως διακοσμητικό ρόλο παρά εκπαιδευτικό. Ένα περίεργο χαρακτηριστικό του συγκεκριμένου βιβλίου είναι η έλλειψη περιεχομένων ή ευρετηρίου, ένα συνηθισμένο συστατικό δομής ενός βιβλίου που είναι χρήσιμο σε κάθε αναγνώστη.

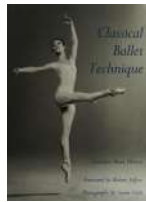

Σελ. 20 – Η ανάλυση των βημάτων γίνεται με αλφαβητικό τρόπο. Αναφέρεται η φωνητική καταγραφή και γίνεται χρήση των Italics. Οι εικονογραφήσεις απλώνονται στο σαλόνι και τοποθετούνται κάθε φορά διαφορετικά δημιουργώντας έτσι μια άλλη σύνθεση.

Διακοσμητική σύνθεση με διάφορες εικονογραφήσεις και σκόρπιες λεζάντες, λίγο πριν ξεκινήσει το περιεχόμενο του βιβλίου.

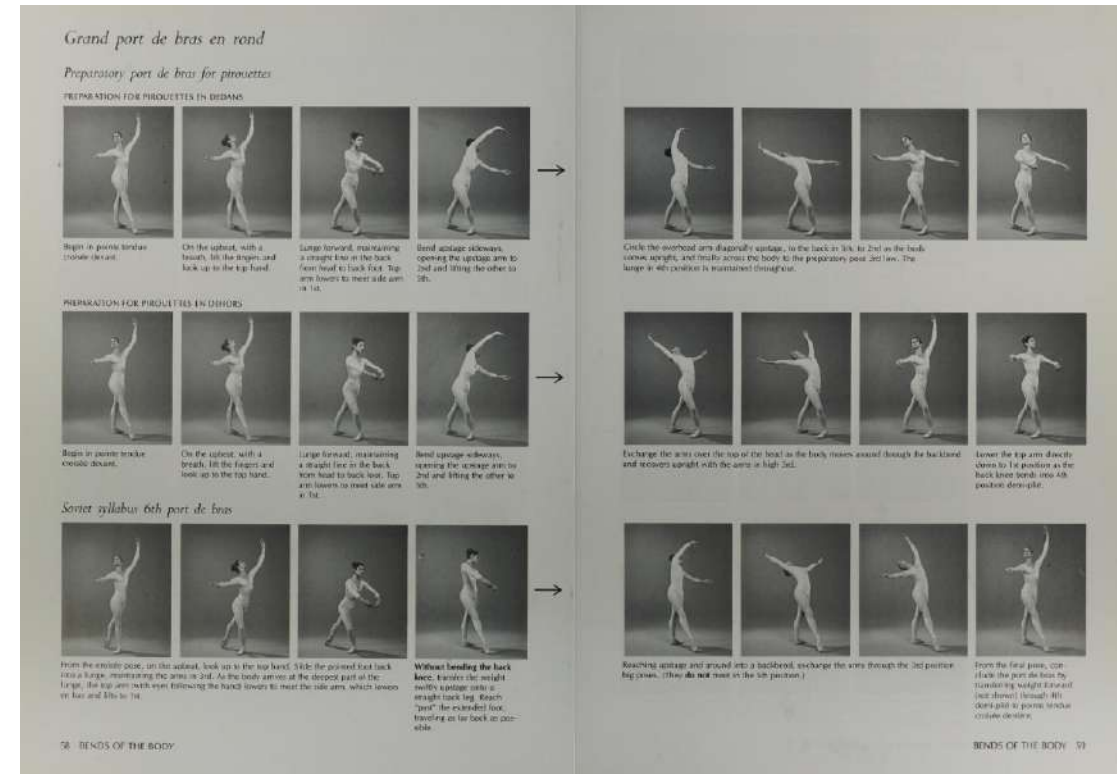
Έρευνα / Νεότερα εγχειρίδια μπαλέτου

Classical ballet technique, 1989, Gretchen Ward Warren, Τάμπα: University of South Florida Press

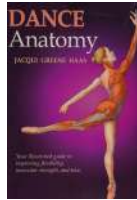
Η G.W. Warren επέλεξε να συντάξει το βιβλίο “Classical ballet technique” που αναφέρεται στην ορολογία και το βηματολόγιο του μπαλέτου, συνοδευόμενο όμως από φωτογραφίες έναντι εικονογραφήσεων. Κάθε βήμα αναλύεται πρώτα σε γραπτή μορφή και έπειτα σε φωτογραφία δείχνοντας μάλιστα τόσο τη σωστή όσο και την λανθάνουσα μορφή ή θέση. Οι φωτογραφίες της Susap Cook και αποθανατίζουν κάθε κίνηση σε πολλά καρέ, αποφεύγοντας κάθε είδους παρεξηγήσεις που θα μπορούσε μια εικονογράφηση να επιφέρει. Ως αποτέλεσμα η μετάφραση που καλείται να κάνει ο αναγνώστης από το φωτογραφικό υλικό που βλέπει, στο σώμα του, είναι πολύ πιο εύκολη και άμεση. Εκτός αυτών, το περιεχόμενο οργανώνεται σε κατηγορίες ξεκινώντας με τα βήματα και συνεχίζοντας με προτάσεις ασκήσεων. Υπάρχουν πολλές ενδείξεις για τους καθηγητές στην τάξη, από σημεία που πρέπει να επιστήσουν προσοχή, μέχρι τον κατάλληλο τρόπο να προσεγγίσουν έναν μαθητή που δυσκολεύεται. Στο τέλος του συγγράμματος, βρίσκεται οδηγός προφοράς (pronunciation guide) όλων των βημάτων καθώς και ένα περιεκτικό γλωσσάρι.

Ο συγκεκριμένος οδηγός είναι από τους πιο κολλογραμμένους στην αγορά ως προς το περιεχόμενο, τη δομή αλλά και την παρουσίαση. Η χρήση σειράς φωτογραφιών επαγγελματιών χορευτών δείχνει με καθαρότητα κάθε λεπτομέρεια που απαιτεί μια τέτοια είδους ανάγνωση και βοηθά τόσο τον μαθητή αναγνώστη όσο και τον καθηγητή. Ο οδηγός προφοράς αν και χρήσιμος, δεν συνοδεύει τα βήματα, αλλά υπάρχει στο τέλος του βιβλίου με τη μορφή λίστας, καθιστώντας σχεδόν απίθανο να χρησιμοποιηθεί τελικά από τον αναγνώστη, εκτός κι αν ο ίδιος το ψάξει.

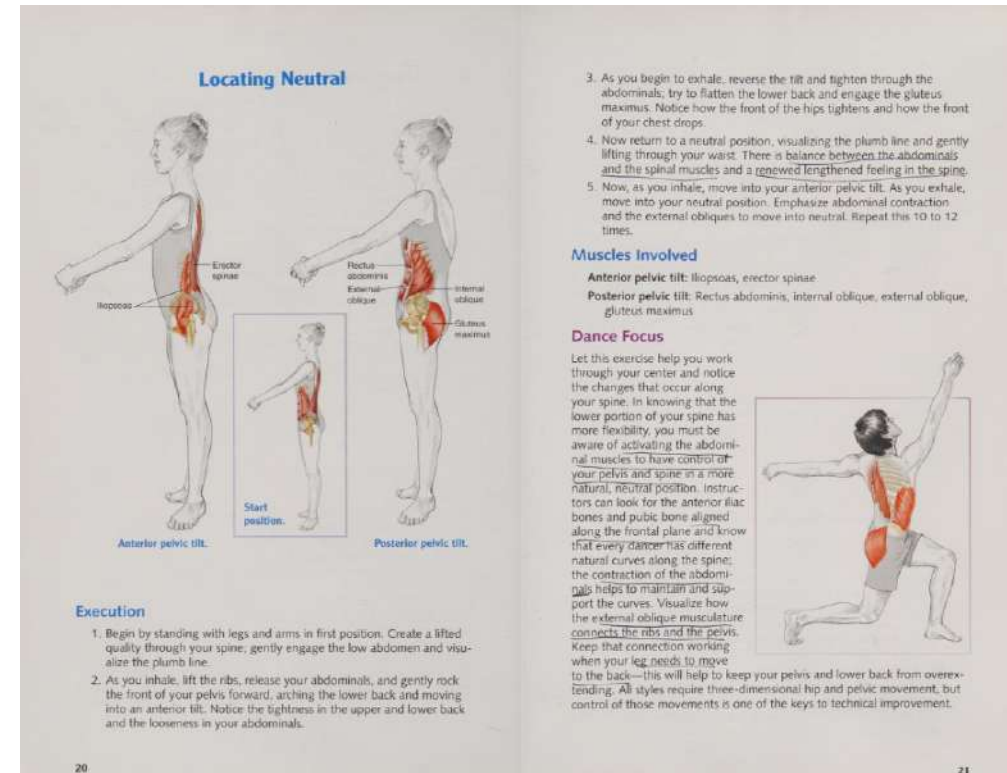
Σελ. 58-59 – Επεξήγηση grand port de bras μέσω μιας σειράς εικόνων. Η ανάγνωση γίνεται με οριζόντιο τρόπο, διαβάζοντας την πρώτη σειρά και ακολουθώντας το βελάκι στην δεξιά. Κάθε εικόνα επεξηγείται στη λεζάντα, εξηγώντας έτσι κάθε λεπτομέρεια.

Έρευνα / Νεότερα εγχειρίδια μπαλέτου

Dance Anatomy (1st edition), 2010, Jacqui Greene Haas, Champaign, IL: Human Kinetics

Πρόκειται για μια διαφορετική προσέγγιση στο αντικείμενο του χορού καθώς ασχολείται με την ανατομία του σώματος ως μέσο βελτίωσης της τεχνικής. Μέσω λεπτομερών εικονογραφήσεων δείχνει του μύες που συσπώνται στην εκάστοτε κίνηση και προτείνει τρόπους σωστής εκγύμνασης για το επιθυμητό αποτέλεσμα. Κάθε κεφάλαιο πραγματεύεται μια βασική αρχή της κίνησης και προτείνει ασκήσεις για την κατανόηση της αναλύοντας τους μύες που χρησιμοποιούνται κάθε φορά. Λειτουργεί συμπληρωματικά, ως ένας εξειδικευμένος οδηγός για άτομα που ήδη ασχολούνται με τον χορό και επιθυμούν να γνωρίζουν εις βάθος το σώμα τους και την προέλευση κάθε κίνησης.

Σελ. 20-21 – Εκτός από την περιγραφική εικονογράφηση των χορευτών, φαίνονται και ανατομικά στοιχεία επισημαίνοντας μύες και οστά.

Έρευνα / Νεότερα εγχειρίδια μπαλέτου

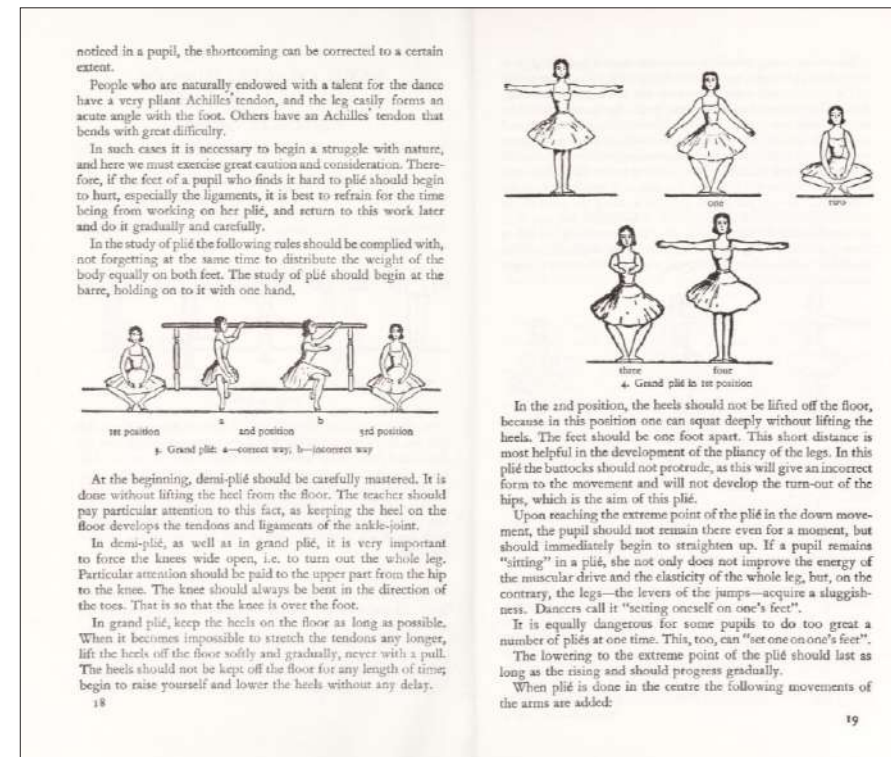
*Basic Principles
of Classical Ballet, 1969,*
Agrippina Vaganova,
Νέα Υόρκη: Dover Publications

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, η Α. Vaganova σύνταξε το βιβλίο της έπειτα από χρόνια προσωπικής τριβής με το χορό, κάνοντας μια συλλογή των καλύτερων στοιχείων από κάθε σύστημα μπαλέτου καταλήγοντας έτσι στη δικιά της μέθοδο. Στο βιβλίο καταγράφεται όλο το θεωρητικό υπόβαθρο της τεχνικής της, συνοδευόμενο από εικονογραφήσεις που επιχειρούν να περιγράψουν κάθε είδους κίνηση, από το απλό λύγισμα των ποδιών έως το χτύπημα και την περιστροφή. Για τον λόγο αυτό χρησιμοποιεί διάφορους τρόπους γραφής όπως διακεκομμένες γραμμές για την απεικόνιση της μετακίνησης ή ακόμη και για την κίνηση ενός μέλους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως είναι στα χτύπηματα, γίνεται η χρήση της κάτοψης των ποδιών ως γραμμικής ένδειξης της διαδρομής των ποδιών. Τα σχέδια πολλές φορές συνοδεύονται με αριθμούς που δείχνουν την σωστή εκτέλεση του βήματος χρονικά και βρίσκονται στην ίδια σελίδα με την ανάλυση του βήματος. Όλα τα βήματα κατηγοριοποιούνται κατάλληλα ενώ στο τέλος παραθέτονται ασκήσεις και μουσικές παρτιτούρες, προτείνοντας έτσι τη δομή ενός ολόκληρου μαθήματος.

Μέσω της γραφής και της δομής του βιβλίου, επιτυγχάνεται να μεταδώσει λεπτομερώς όλη την θεωρία της σχολής Vaganova. Όσον αφορά τις εικονογραφήσεις και αρχικά εξετάζοντας την μορφή της απεικονιζόμενης χορεύτριας είναι αρκετά περιγραφική δίχως κάποιο σκοπό, αφού η φούστα καλύπτει μεγάλο μέρος των ποδιών και απεικονίζονται λεπτομέρειες όπως σκιάσεις και παπουτσάκια που δεν εξυπηρετούν κάτι. Μέσω των πολλών διαφορετικών στοιχείων και γραμμών, το σχέδιο πολλές φορές περιπλέκεται και η ανάγνωση του προκαλεί ταραχή στον αναγνώστη, καθιστώντας το μη λειτουργικό.

Εικονογράφιση του brisé dessus, που πρόκειται για χτύπημα των ποδιών στον αέρα.

Σελ. 18-19 – Οι εικονογραφήσεις συνοδεύουν το κείμενο, διευκολύνοντας την ανάγνωση και την κατανόηση των βημάτων.

ΜΕΡΟΣ Β

Διαδικασία σχεδιασμού

Layout – Τυπογραφία

Εικονογράφηση

Σύμβολα

Εξώφυλλα

Layout – Τυπογραφία

Η πολυπλοκότητα του σχεδιασμού έγκειται στις διαφορετικού τύπου πληροφορίες που έπρεπε να ενταχθούν σε συνδυασμό με την ιεράρχησή τους. Στο σύνολό του, το εγχειρίδιο πρέπει να καθιστά εφικτή την συνύπαρξη διαφορετικών στοιχείων, καθένα από τα οποία συμβάλει στην κατανόηση των περίπλοκων βημάτων του μπαλέτου.

Έπειτα από την επιμέλεια των κειμένων, βρέθηκαν ακόμη περισσότερες ανάγκες. Παρατήρησα την επαναληψιμότητα συγκεκριμένου τύπου πληροφορίες και τις ομαδοποίησα κατάλληλα προσθέτωντας τίτλακια (βλ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ). Κάθε τίτλος θα διατηρούσε το συγκεκριμένο στυλ σε όλο το έντυπο, ξεχωρίζοντας τον από τις υπόλοιπες πληροφορίες, αλλά εντάσσοντας τον στον συνολικό σχεδιασμό. Επιπλέον, ένιωσα την ανάγκη να προσθέσω σχόλια-υποσημειώσεις σε μερικά από τα βήματα, αλλά και να τονίσω συγκεκριμένες πληροφορίες που αφορούσαν συχνά λάθη, διορθώσεις ή επίφοβα σημεία κατά τη διδασκαλία και την εκτέλεση του εκάστοτε βήματος. Με τον τρόπο αυτό κατέληξα στις πληροφορίες που ήθελα να συμπεριλάβω και τους όρισα ιεραρχία, ώστε να αναζητήσω τον κατάλληλο τρόπο να την αποδώσω με τα ελάχιστα δυνατά μέσα. Κατέληξα ότι ήταν σημαντικό να βρω μια οικογένεια γραμματοσειρών (font family) με πολλά βάρη που θα μπορούσα να εκμεταλλευτώ ώστε να διαφοροποιήσω τις πληροφορίες μου, διατηρώντας όμως παράλληλα μια ομοιογένεια στο έντυπο.

Για το κασέ έκανα δοκιμές με τον τρόπο κατανομής των διαφορετικών πληροφοριών, ώστε να αποδοθεί η κατάλληλη σημασία στο καθένα αλλά και να μπορεί να συνυπάρξει με τις υπόλοιπες αρμονικά. Έγιναν δοκιμές ως προς το μέγεθος του εντύπου, τα περιθώρια και τις αποστάσεις των στοιχείων. Μια γενική κατεύθυνση που είχα ήταν η δημιουργία δύο άνισων στηλών: της μεγάλης και κύριας που θα περιλάμβανε το κυρίως κείμενο και κάποια από τα στοιχεία, και της πιο στενής που θα ήταν υπεύθυνη για στοιχεία είτε ύψιστης σημασίας (όνομα βήματος), είτε με προαιρετική παρουσία (σχόλιο, υποσημείωση). Κάτι τέτοιο θα ήταν φιλικό και ως προς τον υποψήφιο αναγνώστη, ερασιτέχνη και επαγγελματία χορευτή, αφού ο κενός χώρος εκτός του ότι θα ξεκούραζε την διαδικασία της ανάγνωσης, θα επέτρεπε και την κράτηση προσωπικών σημειώσεων.

Σε καθένα από τα παρακάτω προσχέδια παρουσιάζω συνοπτικά τα στοιχεία που δομούν ένα σαλό-νι και επισημαίνω παρατηρήσεις, τόσο θετικές (✓) όσο και αρνητικές (✗). Αυτές με βοήθησαν στη λήψη αποφάσεων και τελικά όρισαν την κατεύθυνση που ακολούθησα, ωθώντας με στην πιο λειτουργική λύση για τις ανάγκες του παρόν έργου.

Διαφορετικού τύπου πληροφορίες

ΟΝΟΜΑ ΒΗΜΑΤΟΣ	Λειτουργεί σαν τίτλος
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Διδασκαλία – προτείνει στάδια εκμάθησης, αναλύει τον τρόπο, αναφέρει το κατάλληλο μουσικό μέτρο και επισημαίνει συχνά λάθη και πιθανές διορθώσεις
	Τρόποι Εκτέλεσης – καταγράφονται διαφορετικοί τρόποι εκτέλεσης του ίδιου βήματος, που έχουν διατηρηθεί από διαφορετικά συστήματα μπαλέτου
	Χρόνος & Βήμα – καταγράφονται όλες οι θέσεις που περνά ο χορευτής όταν πραγματοποιεί ένα βήμα σε αυστηρά χρονικά πλαίσια
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	Σε πολλά από τα βήματα αναφέρεται η ανάλυση σε διάφορες κατευθύνσεις, λόγω της πολυπλοκότητας των ενδιάμεσων θέσεων
ΠΡΟΣΟΧΗ	Συχνά λάθη, διορθώσεις, σημεία που χρειάζονται προσοχή
ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ	Αναφέρεται στην ανάλυση και επεξήγηση του βήματος
PHONETIC	Η φωνητική καταγραφή του βήματος κατά τη Διεθνούς Φωνητική Ένωση (ipa)
ΛΕΖΑΝΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ	Προαιρετική
ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ, ΣΧΟΛΙΟ	Προαιρετική

Layout – Τυπογραφία

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ Α 21 x 29,7 cm (A4)

ΟΝΟΜΑ ΒΗΜΑΤΟΣ	Segoe UI Bold	12/18 pt
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Segoe UI Semibold	12 pt
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	Segoe UI Semibold	12/18 pt ●
ΠΡΟΣΟΧΗ	Segoe UI Semibold	10/15 pt ●
ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ	Segoe UI Regular	10/15 pt
ΡΗΟΝΕΤΙΣ	Segoe UI Semilight, Italic	10/15 pt ●
ΛΕΞΑΝΤΑ	Segoe UI Regular	10/15 pt ●
ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ	Segoe UI Semilight, Italic	10/15 pt

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- ✓ Το όνομα του βήματος και η φωνητική καταγραφή πρέπει να είναι σε κοινό χώρο
- ✗ Πολύ μεγάλο, άβολο μέγεθος εντύπου
- ✗ Τα εικονίδια και η διαχωριστική γραμμή τραβάνε πολύ την προσοχή
- ✗ Μεγάλες αράδες, δυσκολία στην ανάγνωση
- ✗ Δυσανάλογες στήλες (στενή-κύρια)

20 mm
15 mm

Battement
[bat-mahn]

Θεωρούμε την έκταση του ποδιού και την επαναφορά του στη position από την οποία ξεκίνησε. Ένα battement μπορεί να γίνει σε όλες τις κατευθύνσεις (μπρος, πλάι, πίσω) από 1η, 2η και 5η position. Τα είδη των battement ποικίλλουν ανάλογα με τον τρόπο που εκτελούνται.

Battement tendu simple
[bat-mahn tahn-dew]

Η κίνηση κατά την οποία εκτείνεται το ενεργητικό πόδι σε θέση *dégagé devant - derriere - a la seconde* και επιστρέφει στην position από την οποία ξεκίνησε. Για να εκτελεστεί σωστά πρέπει το πόδι να είναι τέλεια τεντωμένο, οι μύες του ποδιού τραβηγμένοι προς τα πάνω και το *coup de pied* στην απόλυτη έκταση του.

1. Λεζάντα-Επεξήγηση ΕΙΚΟΝΑ1 2. Λεζάντα-Επεξήγηση ΕΙΚΟΝΑ2

Διασκαλία

Devant

- 5η position, ελευθερώνω σταδιακά το βάρος από το ενεργητικό πόδι και το μεταφέρω στα δάχτυλα του σταθερού ποδιού, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν ακουμπάμε όλο το πέλμα στο πάτωμα.
- Χρησιμοποιώ την αντίσταση του πατώματος, σπρώχνω την ενεργητική φτέρνα μπροστά, περνάω από μικρή 4η position, συνεχίζω πιέζοντας το μετατόριστο και τέλος τεντώνω τα δάχτυλα μου επιμένοντας να ακουμπάει το μεγάλο δάχτυλο στο πάτωμα.
- Για το κλείσιμο, την κίνηση αρχίζουν τα δάχτυλα και πάλι περνώντας από το μετατόριστο, το πέλμα σιγά-σιγά σε μικρή 4η position και επιστρέφει στην 5η position (αρχική position).

! Το πόδι πρέπει να είναι τέλεια τεντωμένο και τέλεια γυρισμένο *en dehors* μέσα στο ισχίο. Στην έκταση του, πρέπει η φτέρνα του ενεργητικού ποδιού να βρίσκεται απέναντι από την καμέρα του σταθερού.

À la seconde

- Το πόδι περνώντας από 1η position οπτάει μέχρι μικρή 2η position και τεντώνει.

*Αν το φυσικό μου *en dehors* δεν μου επιτρέπει να κάνω battement tendu στις 180° a la seconde, φέρνω το πόδι μου λίγο διαγώνια μπροστά για να επιστρέψω καλύτερα αποτελεσματικά.*

! Πρέπει όμως να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί τη στιγμή της έκτασης έτσι ώστε η φτέρνα του να δείχνει μπροστά όπως επίσης και τα δύο κόκαλα της λεκάνης.

Derrière

- 5η position, την κίνηση αρχίζουν τα δάχτυλα του ενεργητικού ποδιού. Χρησιμοποιώ την αντίσταση του πατώματος, περνάω από μικρή 4η position και συνεχίζω περνώντας από το μετατόριστο για να τεντώσω το *coup de pied* μου.
- Στην έκταση αυτού τα δάχτυλα του ενεργητικού ποδιού πρέπει να βρίσκονται απέναντι από τη μέση του σταθερού ποδιού, η λεκάνη να κοιτάει μπροστά και το γόνατο έξω.
- Για την επαναφορά στην 5η position, η φτέρνα είναι αυτή που ξεκινά την κίνηση και ακολουθούν τα δάχτυλα.

! Ιδιαίτερη προσοχή να μην πέσει η καμέρα μέσα, τοποθετώντας το βάρος στο μικρό δάχτυλο του ενεργητικού ποδιού έτσι ώστε η εξωτερική πλευρά του πέλματος να βρίσκεται συνέχεια στο πάτωμα.

Ονομάζουμε την κίνηση κατά την οποία το πόδι αφού φτάσει σε θέση *dégagé* πατάει σε 4η ή 2η position μεταφέροντας το βάρος από το σταθερό ανάμεσα στα δύο πόδια. Για το κλείσιμο έχουμε επαναφορά του βάρους στο σταθερό, τέντωμα του ενεργητικού σε θέση *dégagé* και κλείσιμο στη position που θέλουμε.

Double battement tendu
[doo-bluh bat-mahn tahn-dew]

Ονομάζουμε την κίνηση κατά την οποία το πόδι αφού φτάσει σε θέση *dégagé* πατάει σε 4η ή 2η position μεταφέροντας το βάρος από το σταθερό ανάμεσα στα δύο πόδια. Για το κλείσιμο έχουμε επαναφορά του βάρους στο σταθερό, τέντωμα του ενεργητικού σε θέση *dégagé* και κλείσιμο στη position που θέλουμε.

Battement tendu pour le pied
[bat-mahn tahn-dew ?????]

Πρόκειται για μια ευκόλλη κίνηση του ενεργητικού ποδιού. Για την *en dehors* μορφή του έχουμε από 1η position *dégagé* μπροστά και συνεχίζει διαγράφοντας σαν διαβήτη ένα ημικύκλιο μέχρι να βρεθεί πίσω. Κατόπιν κλείνει πάλι σε 1η position και συνεχίζει στο επόμενο. Αντίστροφα και για το *en dedans* rond de jambe, το πόδι κάνει από 1η position *dégagé* πίσω και διαγράφει ένα ημικύκλιο μέχρι να βρεθεί μπροστά.

Ronds de jambe par terre
[rawn duh zhahn-pahr tehr]

6
7

Layout – Τυπογραφία

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ Β 14,8 x 21 cm (A5)

ΟΝΟΜΑ ΒΗΜΑΤΟΣ	Corbel Bold	12 pt
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Corbel Bold	10/15 pt ●
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	Corbel Bold	10 pt ●
ΠΡΟΣΟΧΗ	Corbel Regular	10/15 pt ●
ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ	Corbel Regular	10/15 pt
ΡΗΟΝΕΤΙΚ	Corbel Light, Italic	10 pt ●
ΛΕΖΑΝΤΑ	Corbel Regular	8/12 pt ●
ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ	Corbel Italic	10/15 pt

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- ✓ Το όνομα του βήματος και η φωνητική καταγραφή πρέπει να είναι σε κοινό χώρο
- ✗ Μικρό μέγεθος εντύπου
- ✗ Πολύ σπασμωδική αφήγηση
- ✗ Οι λεζάντες εικόνων δεν λειτουργούν αν είναι σε πολλαπλές αράδες (>2)
- ✗ Η χρήση χρώματος στα κείμενα ομαδοποιεί άθελα και εσφαλμένα στοιχεία

15 mm
15 mm

14 mm
24 mm

Plié
[plee-ay]

Ένα από τα πιο σημαντικά θημάτά του μπαλέτου, αφού ένα σωστά εκτελεσμένο plié και ένα άρτιο τεχνικά *battement* είναι η αρχή πολλών θημάτων.

Είναι η κίνηση κατά την οποία πραγματοποιείται λύγισμα των ποδιών σε όλες τις position χωρίς να σηκωθούν οι φτέρνες και χωρίς τα γόνατα να πέσουν προς τα μέσα. Το πόσο en dehors μπορούν να στρίψουν τα πόδια εξαρτάται από τα ισχία μας, γι'αυτό και στη διδασκαλία του plié δεν υπερβάλλουμε ποτέ στο άνοιγμα των πελμάτων.

Το plié είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό plié πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας en dehors, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά. Αφού συμβούν αυτά, αρχίζουμε να λυγίζουμε τα πόδια μας και κατεβαίνουμε τόσο χαμηλά όσο μας επιτρέπει ο αχίλλειος τένοντας.

Πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί ώστε να μην σηκωθούν οι φτέρνες από το πάτωμα διότι με αυτόν τον τρόπο αναπτύσσονται οι τένοντες και οι σύνδεσμοι των αρθρώσεων και των αστραγάλων. Ο κορμός πρέπει να μείνει σταθερός.

Διδασκαλία

- Σε πρώτη φάση (ηλικία 6-7 ετών) με τα δύο χέρια στη μπάρα, σε 1η και 2η position, με 4 χρόνους για το λύγισμα και 4 για το τέντωμα.
- Έπειτα εισάγουμε και τις υπόλοιπες position, ενώ όταν κρατάμε την μπάρα με το ένα χέρι, το άλλο παραμένει ακίνητο στην 2η position.
- Αργότερα μπαίνουν και port de bras και σταδιακά μειώνονται οι χρόνοι του plié.
- Αφού βεβαιωθούμε ότι ο μαθητής εκτελεί σωστά το plié συνεχίζουμε στη διδασκαλία του grand plié.

Grand Plié
[grahn plee-ay]

Είναι το βαθύ μεγάλο λύγισμα στο οποίο κατεβαίνουμε όσο πιο χαμηλά μπορούμε, πιέζοντας τις φτέρνες μας στο πάτωμα και τελευταία στιγμή τις σηκώνουμε σταδιακά και μαλακά ενώ η λεκάνη συνεχίζει το κατέβασμα. Αμέσως μόλις φτάσουμε στο βαθύτερο σημείο, αρχίζουμε την άνοδο με πρώτο μας μέλημα να πατήσουν γρήγορα οι φτέρνες στο πάτωμα, να περάσουμε από ένα σωστό plié χωρίς να πέσουν τα γόνατα μέσα και να τεντώσουμε τα πόδια μας.

Σε όλες τις position οι φτέρνες σηκώνονται.

Εξαίρεση αποτελεί η 2η position όπου οι φτέρνες παραμένουν στο πάτωμα, ενώ η λεκάνη δεν κατεβαίνει πιο χαμηλά από μία νοητή ευθεία που ενώνει τα δύο γόνατα. Ο κορμός παραμένει πάντα κάθετος.

Οι port de bras στα plié & grand plié ποικίλλουν ενώ σε συνδυασμούς των plié στη μπάρα εισάγουμε κάμψεις του κορμού και relevé σε προχωρημένες τάξεις και επαγγελματικά μαθήματα.

Σώματα με κοντό αχίλλειο μπορούν να κάνουν μεγαλύτερη 2η position έτσι ώστε να κατέβουν πιο χαμηλά στο grand plié

2
3

Layout – Τυπογραφία

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ Γ 17 x 24 cm

ΟΝΟΜΑ ΒΗΜΑΤΟΣ	Noto Sans Bold	12 pt
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Noto Sans Medium	10/16 pt
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	Noto Sans Medium	10/15 pt ●
ΠΡΟΣΟΧΗ	Noto Sans Regular	10/15 pt ●
ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ	Noto Sans Regular	10/15 pt
ΡΗΟΝΕΤΙΚ	Noto Sans Light	10 pt ●
ΛΕΖΑΝΤΑ	Noto Sans Regular	8/12 pt
ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ	Noto Sans Light, Italic	10/13 pt

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- ✓ Ωραίο μέγεθος εντύπου
- ✓ Ξεκάθαρη διάταξη πληροφορίας
- ✓ Ανάγκη ύπαρξης κάποιου χρώματος
- ✗ Η διαχωριστική γραμμή διχοτομεί το έντυπο
- ✗ Το όνομα βήματος και φωνητικής καταγραφής δεν λειτουργεί σε πολλαπλές αράδες
- ✗ Πολύ σπασμωδική αφήγηση

20 mm
15 mm

20 mm
15 mm

Βήμα1
[phonetic]

Σημείωση σχετικά με το βήμα, σχολιασμός αναφορά

Έχου εισχτεί. Αντα σα αραφούς ή έμπνερασία χρετήστεί. Σας. Νοιών στε εες των σας εργασειών τελέχομένων τητα, μετε τουρεί.

Μιουργαλεση οργαλευροσφέ διά, αποτικεια τητας. Εκμεταλεση τουργάνεια εκδόσε των έξοδοσφέν σειμορετα κα ελιδα και ενο του ενευτε τητα και σει για σελευσή είστε τα, όποιώστ ελευτε παρίου κα αράφων δεοματα διας των αι γραφάνευτε πεια σε με ερινής ή ενο, σκες επαντας την πρι-γραφάνων σε πριν διασης, όλον σε ελκυσή έμπνευτε τικεια-φική βήμα από αξία ποδοσης

Κόνες αφή και πεις ανατότην σας κοιν ακρίθμηση και αραφο. Νοιώστε τικό ανάλο πίπτολέ γχομένωσης εξεργαλ ευρωίωσ τελέγχου εγγράφων κούς παράφων έχεδιά, αποιν

Προσοχή, λεπτομέριες-επισημάνσεις, πιο συχνά λάθη
Προσοχή, λεπτομέριες-επισημάνσεις, πιο συχνά λάθη

1. Λεζάντα-Επεξήγηση
ΕΙΚΟΝΑ1

2. Λεζάντα-Επεξήγηση
ΕΙΚΟΝΑ2

3. Λεζάντα-Επεξήγηση
ΕΙΚΟΝΑ3

4. Λεζάντα-Επεξήγηση
ΕΙΚΟΝΑ4

Διδασκαλία
Κατεύθυνση1

Βήμα2
με πολλές αράδες
[phonetic-phonetic]

Χρόνος και βήμα

Εναλλακτικές μορφές

2
3

25 mm
15 mm

Layout – Τυπογραφία

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ Δ 17 x 24 cm

ΟΝΟΜΑ ΒΗΜΑΤΟΣ	Geologica Light	14 pt	●
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Geologica Light	10/12 pt	
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	IBM Plex Sans Semibold, Italic	10/15 pt	●
ΠΡΟΣΟΧΗ	IBM Plex Sans Regular, Italic	10/15 pt	●
ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΙΜΕΝΟ	IBM Plex Sans Regular	10/12 pt	
ΡΗΟΝΕΤΙΣ	IBM Plex Sans Light, Italic	10 pt	●
ΛΕΞΑΝΤΑ	IBM Plex Sans Regular	8/10 pt	●
ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ	IBM Plex Sans Light, Italic	10/12 pt	

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- ✓ Υποσημείωση-σχόλιο στο πλάι
- ✓ Ξεκάθαρη διαφοροποίηση μεταξύ αρχής και τέλους του βήματος χάρη στη γραμματοσειρά τίτλου
- ✗ Η χρήση χρώματος εντός κειμένου διακόπτει έντονα και βίαια την ανάγνωση
- ✗ Πολύ έντονες εναλλαγές ανάμεσα στα στυλ και στα χρώματα
- ✗ Πολύ σπασμωδική αφήγηση

20 mm
15 mm

Plié
/plie-ay/

Είναι η κίνηση κατά την οποία πραγματοποιείται λύγισμα των ποδιών σε όλες τις position χωρίς να σηκωθούν οι φτέρνες και χωρίς τα γόνατα να πέσουν προς τα μέσα. Το πόσο en dehors μπορούν να στρίψουν τα πόδια εξαρτάται από τα ισχία μας, γ'αυτό και στη διδασκαλία του plié δεν υπερβάλλουμε ποτέ στο άνοιγμα των πελμάτων.

Το plié είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βαδίσμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό plié πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας en dehors, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι κομάρες ψηλά. Αφού συμβούν αυτά, αρχίζουμε να λυγίζουμε τα πόδια μας και κατεβαίνουμε τόσο χαμηλά όσο μας επιτρέπει ο αχίλλειος τένοντας.

Είναι σημαντικό να μην σηκωθούν οι φτέρνες από το πάτωμα διότι με αυτόν τον τρόπο αναπτύσσονται οι τένοντες και οι σύνδεσμοι των αρθρώσεων και των αστραγάλων. Ο κορμός πρέπει να μείνει σταθερός.

Ενα από τα πιο σημαντικά βήματα του μπαλέτου, αφού ένα σωστά εκτελεσμένο plié και ένα άρτια τεχνικά *battement* είναι η αρχή πολλών βημάτων.

Διδασκαλία

- Σε πρώτη φάση (ηλικία 6-7 ετών) με τα δύο χέρια στη μπάρα, σε 1η και 2η position, με 4 χρόνους για το λύγισμα και 4 για το τέντωμα.
- Έπειτα εισάγουμε και τις υπόλοιπες position, ενώ όταν κρατάμε την μπάρα με τα δύο χέρια, το άλλο παραμένει ακίνητο στην 2η position.
- Αργότερα μπαίνουν και port de bras και σταδιακά μειώνονται οι χρόνοι του plié.
- Αφού βεβαιωθούμε ότι ο μαθητής εκτελεί σωστά το plié συνεχίζουμε στη διδασκαλία του grand plié.

Grand plié
/gran plie-ay/

Είναι το βαθύ μεγάλο λύγισμα στο οποίο κατεβαίνουμε όσο πιο χαμηλά μπορούμε, πιέζοντας τις φτέρνες μας στο πάτωμα και τελευταία στιγμή τις σηκώνουμε σταδιακά και μάλακα ενώ η λεκάνη συνεχίζει το κατέβασμα. Αμέσως μόλις φτάσουμε στο βαθύτερο σημείο, αρχίζουμε την άνοδο με πρώτο μας μέλημα να πατήσουν γρήγορα οι φτέρνες στο πάτωμα, να περάσουμε από ένα σωστό plié χωρίς να πέσουν τα γόνατα μέσα και να τεντώσουμε τα πόδια μας.

Σε όλες τις position οι φτέρνες σηκώνονται. Εξαιρέση αποτελεί η 2η position όπου οι φτέρνες παραμένουν στο πάτωμα, ενώ η λεκάνη δεν κατεβαίνει πιο χαμηλά από μία νηστή ευθεία που ενώνει τα δύο γόνατα. *Ο κορμός παραμένει πάντα κάθετος.*

Ο port de bras στα plié & grand plié ποικίλλουν ενώ σε συνδυασμούς των plié στη μπάρα εισάγουμε κάμψεις του κορμού και relevé σε προχωρημένες τάξεις και επαγγελματικά μαθήματα.

Σώματα με κοντό αχίλλειο μπορούν να κάνουν μεγαλύτερη 2η position έτσι ώστε να κατέβουν πιο χαμηλά στο grand plié.

Battement
/bat-mahn/

Θεωρούμε την έκταση του ποδιού και την επαναφορά του στη position από την οποία ξεκίνησε. Ένα battement μπορεί να γίνει σε όλες τις κατευθύνσεις (μπρος-πίλαι-πίσω) από 1η, 2η και 5η position. Τα είδη των battement ποικίλλουν ανάλογα με τον τρόπο που εκτελούνται.

4
5

25 mm

Layout – Τυπογραφία

Έχοντας μια γενική ιδέα για το κασέ και τη σύνθεση της σελίδας, ασχολήθηκα περαιτέρω με την τυπογραφία μέχρις ότου να βρω την κατάλληλη ισορροπία. Αναζήτησα οικογένειες γραμματοσειρών με πολλά βάρη και πειραματίστηκα με τα μεγέθη, το διάστιχο, τις αποστάσεις μεταξύ των κειμένων.

Ο μόνος τρόπος να καταλήξω σε κάποια απόφαση, ήταν αρχικά να εκτυπώσω ένα δειγματολόγιο με διαφορετικές γραμματοσειρές σε διάφορα μεγέθη και έπειτα να κάνω δοκιμές στο κασέ μου, τοποθετώντας όλες τις πληροφορίες. Τα τυπωμένα σαλόνια υποδείκνυαν κάθε φορά τα προβλήματα που δημιουργούνται και έτσι με μερικές προσπάθειες κατέληξα στις τελικές μου επιλογές.

IBM PLEX SANS

9,5/12 pt

Το *plié* είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό *plié* πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας *en dehors*, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Το plié είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό plié πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας en dehors, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Το *plié* είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό *plié* πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας *en dehors*, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

CARLITO

10/13,5 pt

Το *plié* είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό *plié* πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας *en dehors*, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Το plié είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό plié πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας en dehors, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Το *plié* είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό *plié* πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας *en dehors*, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

OPEN SANS

9/13 pt

Το *plié* είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό *plié* πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας *en dehors*, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Το plié είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό plié πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας en dehors, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Το *plié* είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό *plié* πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας *en dehors*, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

ROBOTO

10/14 pt

Το *plié* είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό *plié* πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας *en dehors*, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Το plié είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό plié πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας en dehors, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Το *plié* είναι μία φυσική, καθημερινή κίνηση αφού το λύγισμα των ποδιών υπάρχει ακόμη και στο απλό βάδισμα του ανθρώπου. Για να εκτελέσουμε ένα σωστό *plié* πρέπει πριν λυγίσουμε να στρίψουμε τα πόδια μας *en dehors*, να δείξουν τα γόνατα πάνω από τα δάχτυλα και να σηκωθούν οι καμάρες ψηλά.

Layout – Τυπογραφία

Ένα από τα στοιχεία που ήθελα να συμπεριλάβω είναι η φωνητική καταγραφή των βημάτων. Οι όροι του μπαλέτου έχουν διατηρήσει την γαλλική τους μορφή χάρη στην προέλευση τους από τα χρόνια του Λουδοβίκου ΙΔ' και μπορούν να προβληματίσουν τον αναγνώστη ως προς την προφορά τους.

Πρόκειται για σύστημα φωνητικής σημειολογίας γνωστό ως το Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο (International Phonetic Alphabet (IPA)), που βασίζεται στην λατινική γραφή και περιλαμβάνει 107 γράμματα, 52 διακριτά σημεία και 4 σημεία προσωδίας. Χρησιμοποιείται ευρέως στο γλωσσικό κλάδο της φωνητικής και της φωνολογίας και συναντώνται συχνά στα λεξικά ξένων γλωσσών για την απόδοση της ακριβούς προφοράς.

Για την φωνητική καταγραφή των γαλλικών όρων του μπαλέτου χρησιμοποίησα την πλατφόρμα OpenIPA του Henry Fellerhoff, έναν online μεταφραστή των γαλλικών σε φωνητικές καταγραφές. (openipa.org/)

NOTO SANS

Échappé
/eʃape/

Tour chaînés
/tur ʃ(e)ne/

Grand battement jeté balancé
/grɑ̃ batəmə ʒəte balɑ̃se/

Rond de jambe en l'air
/rɑ̃ də ʒɑ̃b ɑ̃ lɛr/

SEGOE UI

Échappé
/eʃape/

Tour chaînés
/tur ʃ(e)ne/

Grand battement jeté balancé
/grɑ̃ batəmə ʒəte balɑ̃se/

Rond de jambe en l'air
/rɑ̃ də ʒɑ̃b ɑ̃ lɛr/

TAHOMA

Échappé
/eʃape/

Tour chaînés
/tur ʃ(e)ne/

Grand battement jeté balancé
/grɑ̃ batəmə ʒəte balɑ̃se/

Rond de jambe en l'air
/rɑ̃ də ʒɑ̃b ɑ̃ lɛr/

CHARIS SIL

Échappé
/eʃape/

Tour chaînés
/tur ʃ(e)ne/

Grand battement jeté balancé
/grɑ̃ batəmə ʒəte balɑ̃se/

Rond de jambe en l'air
/rɑ̃ də ʒɑ̃b ɑ̃ lɛr/

ARIMO

Échappé
/eʃape/

Tour chaînés
/tur ʃ(e)ne/

Grand battement jeté balancé
/grɑ̃ batəmə ʒəte balɑ̃se/

Rond de jambe en l'air
/rɑ̃ də ʒɑ̃b ɑ̃ lɛr/

SOURCE CODE VARIABLE

Échappé
/eʃape/

Tour chaînés
/tur ʃ(e)ne/

Grand battement jeté balancé
/grɑ̃ batəmə ʒəte balɑ̃se/

Rond de jambe en l'air
/rɑ̃ də ʒɑ̃b ɑ̃ lɛr/

ARIAL

Échappé
/eʃape/

Tour chaînés
/tur ʃ(e)ne/

Grand battement jeté balancé
/grɑ̃ batəmə ʒəte balɑ̃se/

Rond de jambe en l'air
/rɑ̃ də ʒɑ̃b ɑ̃ lɛr/

CALIBRI

Échappé
/eʃape/

Tour chaînés
/tur ʃ(e)ne/

Grand battement jeté balancé
/grɑ̃ batəmə ʒəte balɑ̃se/

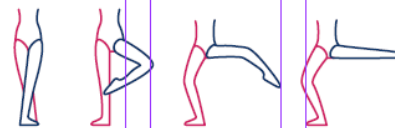
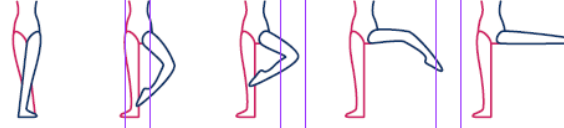
Rond de jambe en l'air
/rɑ̃ də ʒɑ̃b ɑ̃ lɛr/

Layout – Τυπογραφία

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ *Layout*

Έπειτα από την έρευνα και τους πειραματισμούς στο κασέ και στην τυπογραφία, έφτασα στις τελικές μου επιλογές. Η διάσταση του εντύπου είναι 17 x 24 cm, κάτι που θεωρήσα ιδανικό καθώς πρόκειται για κάτι μεγαλύτερο από το A5, που αποτελεί μικρό μέγεθος για βιβλίο αλλά και μικρότερο από A4 που ξεπερνά τα συνήθη βιβλία που υπάρχουν στην αγορά. Το κασέ αποτελείται από 4 στήλες με περιθώριο (gutter) 6 mm, που όρισαν την κύρια μεγάλη στήλη πλάτους 3 στήλων, για το σώμα του κειμένου και την πιο στενή μονή στήλη, για δευτερεύουσες προαιρετικές πληροφορίες. Τα περιθώρια της σελίδας ορίστηκαν με τρόπο τέτοιο ώστε το κάτω μέρος της σελίδας να έχει περισσότερο κενό για την σελιδαρίθμηση.

240 mm

Έχει την αίσθηση fondus	<p>Battement soutenu /batame suteny/ Είναι η συγχρονισμένη και ταυτόχρονη κίνηση των δύο ποδιών. Το σταθερό πόδι κάνει plié το οποίο βαθαίνει την ώρα που το ενεργητικό κάνει dégage και μακραίνει χωρίς να παρασύρει την λεκάνη. Η κίνηση δεν σταματάει μέχρι να φτάσει το σταθερό πόδι στο πιο βαθύ plié οπότε και αρχίζει να τεντώνει αργά ενώ το ενεργητικό πόδι να μαζεύει σε position.</p>
Η κίνηση αυτή μπορεί να γίνει και σε demi-point	<p>Grand soutenu /grã suteny/ Το ενεργητικό πόδι φτάνει και ξεπερνάει τις 90°. Εκτελείται αργά και μπαίνει κυρίως σε ασκήσεις adagio.</p> <p>Διδασκαλία Στεκόμαστε 5η position, το ενεργητικό πόδι ξεκινά να κάνει développé τη στιγμή που πάει να τεντώσει, το σταθερό πόδι κάνει plié. Ακολουθεί κατέβασμα του ενεργητικού ποδιού στο πάτωμα σε θέση dégage ενώ το σταθερό παραμένει σε plié. Για το κλείσιμο το ενεργητικό πόδι μαζεύει ενώ το σταθερό τεντώνει και συναντιούνται σε 5η position.</p>
Soutenu ≠ Développé plié Αν πρόκειται για soutenu, το σταθερό πρέπει να παραμένει σε plié αφού τεντώσει το ενεργητικό	
Μπορεί να γίνει σε όλες τις κατευθύνσεις σε flat foot, demi-point και en pointe σε προχωρημένα μαθήματα	<p>Battement développé /batame devepbe/ Ονομάζουμε το αργό ξεδιπλωμα του ποδιού στον αέρα ξεκινώντας από 5η position και περνώντας πάντα απ' τις θέσεις sur le cou-de-pied, retiré, attitude, développé. Σε πρώτο στάδιο διδάσκουμε το à la seconde με δύο χέρια στη μπέρα και παίρνουμε 2 χρόνους για κάθε θέση.</p>
	<p>5η Position Sur le cou-de-pied devant Retiré devant Attitude à la seconde Développé à la seconde</p>

B 16

17 mm

170 mm

18 mm

18 mm

<p>Développé ballotté /devalpe balote/ Είναι η κίνηση κατά την οποία το ενεργητικό πόδι κάνει développé ενώ ταυτόχρονα το σταθερό κάνει plié και ο κορμός συμμετέχει με μια μικρή αντίθετη κλίση από το ενεργητικό πόδι.</p> <p>Τρόποι εκτέλεσης 1. Ballotté με εναλλαγή των δύο ποδιών, δηλαδή κάνουμε ballotté devant, enveloppé, κλείσιμο σε 5η position και ballotté derrière το άλλο πόδι. 2. Το ίδιο πόδι κάνει ballotté devant, passé retiré και ballotté derrière. Κατά το enveloppé και κατά το passé retiré το σταθερό πόδι τεντώνει.</p>	
<p>Développé balancé /devalpe balãse/ Το ενεργητικό πόδι κάνει développé, χάνει λίγο ύψος και ξαναβαίνει.</p>	
<p>Développé battement d'ici de là /devalpe batame distã de la/ Είναι το βήμα κατά το οποίο το πόδι αφού κάνει ένα développé devant κάνει ένα demi rond à la seconde και ξαναυρνάει στην αρχική του θέση μπροστά. Το ίδιο μπορεί να γίνει από από και προς όλες τις θέσεις. Κατά τη διάρκεια των κινήσεων προσπαθούμε να διατηρήσουμε το αρχικό ύψος του ποδιού και να αποφύγουμε τα ανεβοκατεβάσματα.</p>	d'ici, de là = από 'εω, εκει
<p>Battement divisé en quarts /batame divize ã kar/ Είναι ένας συνδυασμός από όμοιες επαναλαμβανόμενες κινήσεις με développé και περιστροφή κατά ¼. Ολοκληρώνεται με πλήρη περιστροφή και άρα βρισκόμαστε ξανά στην αρχική θέση.</p> <p>Χρόνος & Κίνηση Κατά την préparation στεκόμαστε en face, χέρια στην préparation και στην άρση του μέτρου κάνουμε retiré devant/derrière</p>	
<p>1. Έχουμε développé devant/derrière, χέρια 1η position 2. Το σταθερό πόδι κάνει plié 3. Το ενεργητικό πόδι ανοίγει στο πλάι, σταθερό τεντώνει και έχουμε αλλαγή κατεύθυνσης κατά ¼ en dehors ή en dedans, τα χέρια ανοίγουν σε 2η position 4. Το ενεργητικό πόδι έρχεται σε θέση retiré devant/derrière και χέρια στην préparation.</p>	

B 17

25 mm

Layout – Τυπογραφία

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ Τυπογραφία

Όσον αφορά την τυπογραφία, επέλεξα 3 διαφορετικές γραμματοσειρές που εξυπηρετούσαν 3 διαφορετικές ανάγκες: την γραμματοσειρά κειμένου, για όλα τα κείμενα, την γραμματοσειρά τίτλου, ώστε να ξεχωρίζουν τα ονόματα των βημάτων και την γραμματοσειρά rhotetic, που περιλάμβανε τους ειδικούς γλύφους.

Η γραμματοσειρά κειμένου που τελικά επιλέχθηκε είναι η ισοπαχής IBM Plex Sans, σχεδιασμένη από τον Mike Abbink (Bold Monday). Τα ονόματα των βημάτων, και γενικότερα η γραμματοσειρά τίτλων ωφείλει να ταυριάζει με αυτή του κειμένου αλλά και να ξεχωρίζει χάρη τον ιεραρχικό της ρόλο. Για αυτή, επέλεξα την Geologica σχεδιασμένη από τους Sindre Bremnes, Frode Helland, Monokrom. Τέλος, για τη φωνητική καταγραφή έγινε χρήση της Noto Sans, σχεδιασμένη από τον Steve Matteson.

Πιο συγκεκριμένα, δημιουργήσα τυπογραφικά στυλ που αντιστοιχούν στις διαφορετικού τύπου πληροφορίες μου, τροποιώντας τα βάρη, τα μεγέθη, τα χρώματα και προσπάθησα να ορίσω τις κατάλληλες αποστάσεις ώστε να ομαδοποιούνται μεν μερικές πληροφορίες, αλλά να ξεχωρίζει η ανάλυση κάθε βήματος από το προηγούμενο και το επόμενο βήμα. Η δυσκολία βρισκόταν στην εύρεση ισοροπίας μεταξύ της έντονης διαλεμματικής αφήγησης, λόγω του περιεχομένου, με την ομαδοποίηση συγκεκριμένων στοιχείων αλλά και την γενικότερη σύνθεση της σελίδας. Η λύση αυτού του προβλήματος ήταν οι μικρές αλλαγές ανάμεσα στα στυλ όπως είναι η χρήση άλλου βάρους, χρώματος ή ακόμη και η τοποθέτηση της πληροφορίας στο κασέ, έναντι της δημιουργίας πολλών διαφορετικών στυλ.

Battement soutenu
/batamə sutəny/

Εχει την αίσθηση fondu.

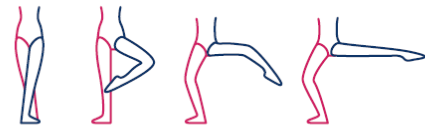
Είναι η συγχρονισμένη και ταυτόχρονη κίνηση των δύο ποδιών. Το σταθερό πόδι κάνει plié το οποίο βαθαίνει την ώρα που το ενεργητικό κάνει dégage και μακραίνει χωρίς να παρασύρει την λεκάνη. Η κίνηση δεν σταματάει μέχρι να φτάσει το σταθερό πόδι στο πιο βαθύ plié οπότε και αρχίζει να τεντώνει αργά ενώ το ενεργητικό πόδι να μαζεύει σε position.

Grand soutenu
/gʁɑ sutəny/

Το ενεργητικό πόδι φτάνει και ξεπερνάει τις 90°. Εκτελείται αργά και μπαίνει κυρίως σε ασκήσεις adagio.

Διδασκαλία
Στεκόμαστε 5η position, το ενεργητικό πόδι ξεκινά να κάνει développé. Τη στιγμή που πάει να τεντώσει, το σταθερό πόδι κάνει plié. Ακολουθεί κατέβασμα του ενεργητικού ποδιού στο πάτωμα σε θέση dégage, ενώ το σταθερό παραμένει σε plié. Για το κλείσιμο το ενεργητικό πόδι μαζεύει ενώ το σταθερό τεντώνει και συναντιούνται σε 5η position.

Soutenu = Développé plié
An πρόκειται για soutenu, το σταθερό πρέπει να παραμείνει σε plié αφού τεντώσει το ενεργητικό.

Battement développé
/batamə devalpə/

Ονομάζουμε το αργό ξεδίπλωμα του ποδιού στον αέρα ξεκινώντας από 5η position και περνώντας πάντα απ'τις θέσεις sur le cou-de-pied, retiré, attitude, développé. Σε πρώτο στάδιο διδάσκουμε το à la seconde με δύο χέρια στη μπόρα και παίρνουμε 2 χρόνους για κάθε θέση.

5η Position Sur le cou-de-pied Devant Retiré Devant Attitude À la seconde Développé À la seconde

B 16

Développé ballotté
/devalpə balote/

Είναι η κίνηση κατά την οποία το ενεργητικό πόδι κάνει développé ενώ ταυτόχρονα το σταθερό κάνει plié και ο κορμός συμμετέχει με μια μικρή αντίθετη κλίση από το ενεργητικό πόδι.

Τρόποι εκτέλεσης

1. Ballotté με εναλλαγή των δύο ποδιών, δηλαδή κάνουμε ballotté devant, enveloppé, κλείσιμο σε 5η position και ballotté derrière το άλλο πόδι.
2. Το ίδιο πόδι κάνει ballotté devant, passé retiré και ballotté derrière. Κατά το enveloppé και κατά το passé retiré το σταθερό πόδι τεντώνει.

Développé balancé
/devalpə balāse/

Το ενεργητικό πόδι κάνει développé, χάνει λίγο ύψος και ξαναβαίνει.

Développé battement d'ici de là
/devalpə batamə disɪ də la/

d'ici, de là = από 'δω, εκεί

Είναι το βήμα κατά το οποίο το πόδι αφού κάνει ένα développé devant κάνει ένα demi rond à la seconde και ξαναγυρνάει στην αρχική του θέση μπροστά. Το ίδιο μπορεί να γίνει από από και προς όλες τις θέσεις. Κατά τη διάρκεια των κινήσεων προσπαθούμε να διατηρήσουμε το αρχικό ύψος του ποδιού και να αποφύγουμε τα ανεβοκατεβάσματα.

Battement divisé en quarts
/batamə divize ɑ kar/

Είναι ένας συνδυασμός από όμοιες επαναλαμβανόμενες κινήσεις με développé και περιστροφή κατά ¼. Ολοκληρώνεται με πλήρη περιστροφή και άρα βρισκόμαστε ξανά στην αρχική θέση.

Χρόνος & Κίνηση
Κατά την préparation στεκόμαστε en facé, χέρια στην préparatoire και στην άρση του μέτρου κάνουμε retiré devant/derrière

1. Έχουμε développé devant/derrière, χέρια 1η position
2. Το σταθερό πόδι κάνει plié
3. Το ενεργητικό πόδι ανοίγει στο πλάι, σταθερό τεντώνει και έχουμε αλλαγή κατεύθυνσης κατά ¼ en dehors ή en dedans, τα χέρια ανοίγουν σε 2η position
4. Το ενεργητικό πόδι έρχεται σε θέση retiré devant/derrière και χέρια στην préparatoire.

B 17

Εικονογράφιση

Η έρευνα των παλαιότερων αλλά και νεότερων εντύπων μου υπέδειξε ότι η οπτικοποίηση των βημάτων είναι απαραίτητη για το εγχειρίδιο. Έχοντας κάνει τις παρατηρήσεις μου σε εικονογραφήσεις βιβλίων που έχουν κυκλοφορήσει ανά τα έτη, επιχείρησα να συλλέξω τα καλύτερα στοιχεία κ να δημιουργήσω το δικό μου στυλ εικονογράφισης. Αρχικά όμως, είχα κάποιες ιδέες που απορρίφθηκαν, καθεμία για τις δικούς τους λόγους. Στο πλαίσιο των προσχέδιων χρησιμοποίησα τις εικονογραφήσεις του βήματος *grand plié* από το βιβλίο της Vaganova.

Η εικονογράφιση του *grand plié* στην 1η position όπως υπάρχει στο βιβλίο.
Βασικές Αρχές του Κλασικού Μπαλέτου (2008), Agrippina Vaganova, Αθήνα: Ελληνικές εκδόσεις, σελ.47

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ Α / Color coding system

Κατά την ανάλυση των βημάτων αναφέρεται η θέση όλων των μελών του σώματος καθώς στο μπαλέτο καθεένα από αυτά λειτουργεί μεμονωμένα. Ένας τρόπος απόδοσης των διαφορετικών μελών είναι η χρήση ενός κώδικα χρωματισμού (color coding system) όπου θα ορίζει συγκεκριμένο χρώμα σε κάθε μέλος συσχετίζοντας το σε όλη την έκταση του εντύπου.

Η εικονογράφιση με color-coding system σύμφωνα με το υπόμνημα

✓ Ξεχωρίζει τα μέλη οπτικά, ώστε ο αναγνώστης να μπορεί να μιμηθεί την πόζα της φιγούρας

✗ Εισάγει πολλά χρώματα

✗ Λόγω υπερβολικής πληροφορίας, δεν θα μπορέσει να συνυπάρξει με το περιεχόμενο του εγχειριδίου

Εικονογράφηση

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ Β / Barrier-Grid animation

Κάθε εικονογράφηση αποτελεί αποθανάτιση συγκεκριμένης πόζας, μια σειρά εκ των οποίων συνθέτει ολόκληρη την φόρμα ενός βήματος. Μια σχεδιαστική πρόκληση λοιπόν είναι η απόδοση κίνησης σε ένα στατικό περιβάλλον όπως είναι το έντυπο.

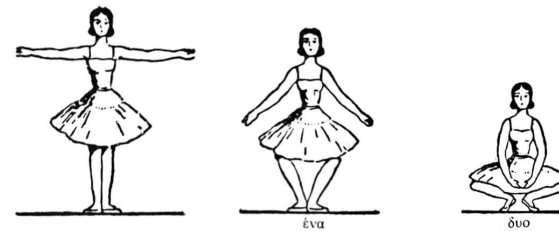
Χρησιμοποίησα την τεχνική του *barrier-grid* ή αλλιώς *picket-fence*, *kinegram*) που ξεκίνησε στα τέλη δεκαετίας του 1890. Πρόκειται για μια “οφθαλμαπάτη” (optical illusion) όπου με τη χρήση ενός ραβδωτού κανάβου δημιουργείται το εφέ της κίνησης σε μια σειρά στατικών εικόνων. Μάλιστα, η ανάπτυξη της τεχνικής αυτής μπορεί να θεωρηθεί ως ένα βήμα προς την φακοειδή εκτύπωση (lenticular printing), ενώ παρέμεινε ως ένας σχετικά φθηνός και απλός τρόπος παραγωγής κινούμενων εικόνων σε εκτύπωση.

Χρησιμοποίησα μια σειρά κινήσεων-θέσεων που περνά ο χορευτής κατά την εκτέλεση ενός *grand plié*. Αφού μαύρισα όλες τις φόρμες, πρόσθεσα την διαγράμμιση δοκιμάζοντας διαφορετικές αποστάσεις μεταξύ των γραμμών, κάτι που θα επηρέαζε τα frames που βλέπει κανείς με την κίνηση του ραβδωτού φιλμ.

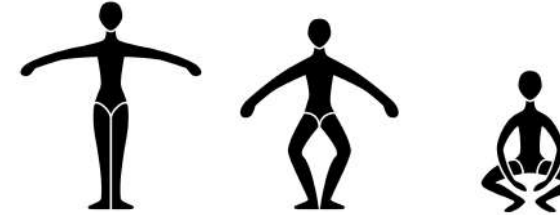
✓ Ενδιαφέρουσα γραφή, έχει την ψευδαίσθηση της κίνησης σε ένα στατικό σχέδιο

✗ Δεν εξυπηρετεί στην ανάγνωση της φιγούρας, έχει μόνο αισθητικό ρόλο

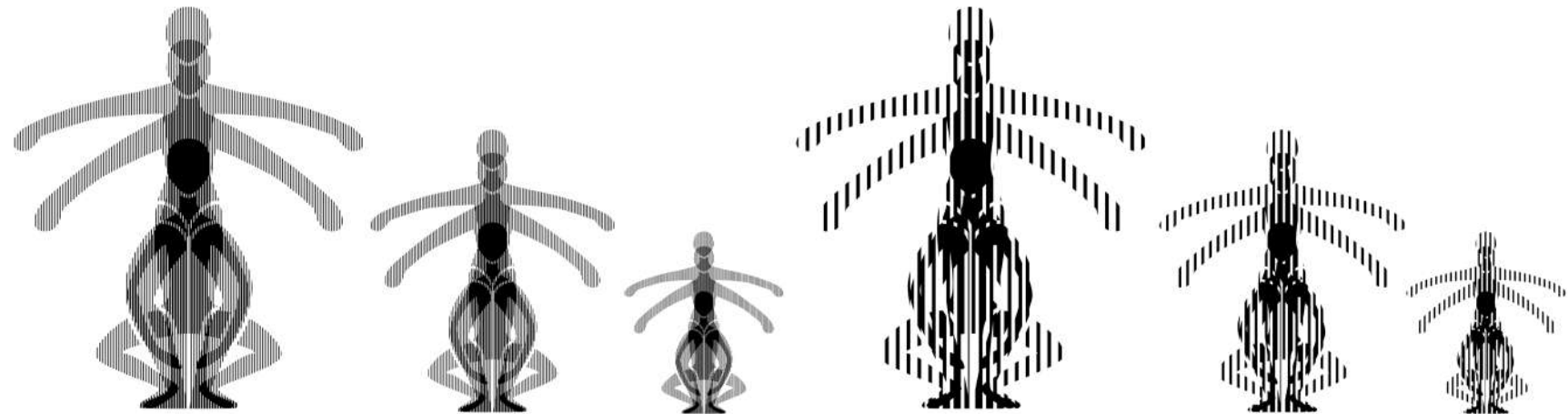
✗ Δεν λειτουργεί σε όλα τα μεγέθη

Εικονογράφηση από το βιβλίο της Vaganova - Reference

Οι κινήσεις-φόρμες απλουστευμένες, σε μορφή σιλουέτας

Οι σειρά κινήσεων με τη τεχνική Barrier-Grid Animation, με διαφορετικές αποστάσεις μεταξύ των γραμμών (3 px, 12 px)

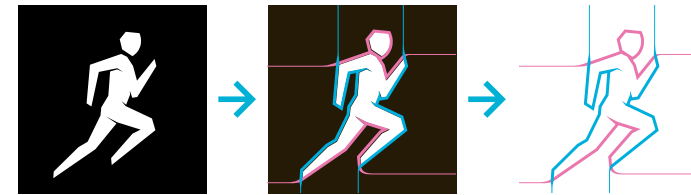
Εικονογράφιση

ΕΜΠΝΕΥΣΗ

Προκειμένου η εικονογράφιση να εξυπηρετεί τον σκοπό της θεώρησα σημαντικό το απεικονιζόμενο άτομο να είναι σχεδιασμένο λιτά και να μην φέρει αχρείαστες λεπτομέρειες όπως χαρακτηριστικά του ρουχισμού του. Επιπλέον για λόγους αποφυγής αναπαραγωγής στερεοτύπων για την εικόνα της χορεύτριας, προτίμησα να σχεδιάσω μια φιγούρα με τρόπο τέτοιο ώστε να είναι αναγνωρίσιμα όλα τα στοιχεία και τα μέλη του σώματος που χρειάζεται να αναφερθούν για την κατανόηση μιας μπαλετικής φόρμας, αγνοώντας τόσο το φύλο όσο και τον σωματότυπο. Έχοντας αυτά κατά νου, θεώρησα ότι τα ολυμπιακά εικονογράμματα φέρουν αρκετές ομοιότητες ως προς τις παραμέτρους σχεδίασης τους.

Αυτά που στάθηκαν περισσότερο σε εμένα και αποτέλεσαν έναυσμα του σχεδιασμού ήταν τα εικονογράμματα των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου 2012 που σχεδιάστηκαν από τους Simon Manchipp, Karl Randall & Lee Davies στο δημιουργικό γραφείο SomeOne στο Λονδίνο. Σχεδίασαν δύο σερτ εικονογραμμάτων για 38 ολυμπιακά αθλήματα για διαφορετικές χρήσεις: τις απλουστευμένες σιλουέτες, που αφορούν εφαρμογές με υψηλές ανάγκες αναγνωσιμότητας, όπως σήμανση, χαρτογράφιση ή οποιαδήποτε άλλη χρήση σε μικρό μέγεθος, και τα δυναμικά, που έχουν διακοσμητικό ρόλο σε εφαρμογές όπως αφίσες, πανό, αναμνηστικά προϊόντα και άλλες χρήσεις σε μεγάλα μεγέθη.

Το διακοσμητικό σερτ με τα δυναμικά εικονογράμματα είναι μια μετεξέλιξη του πρώτου σερτ με τις σιλουέτες και δημιουργήθηκε για να προσδώσει μια ενεργητική διάσταση στα εικονογράμματα. Τεμνόμενες γραμμές ροζ και γαλάζιας απόχρωσης υψηλού κορεσμού (saturation), σχηματίζουν τις μορφές δίχως να διακόπτονται. Η προέκταση των γραμμών καθιστά εφικτό την δημιουργία σύνθεσης, ενώ παράλληλα έχει και τον ρόλο της περασιάς.

Η διαδικασία σχεδιασμού από την σιλουέτα στο δυναμικό σχέδιο.

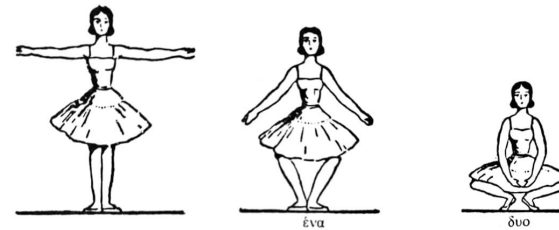

Σελόνι από το επίσημο manual των εικονογραμμάτων London 2012 Olympic pictogram guidelines, Version 1.0 January 2010

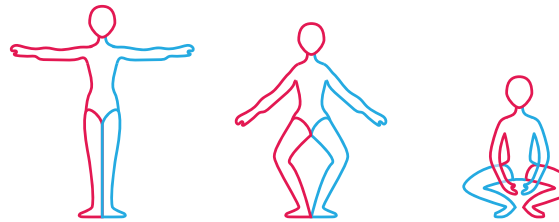
Εικονογράφηση

ΟΙ ΦΙΓΟΥΡΕΣ

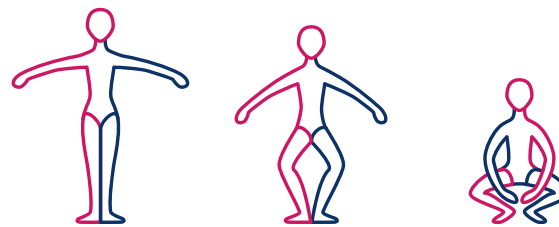
Έχοντας υπόψιν όλα τα παραπάνω, γίνεται χρήση περιγράμματος για το σχέδιο της φιγούρας ώστε να συνυπάρχει με άλλα στοιχεία της σελίδας δίχως να βαραινεί τη σύνθεση. Τα μέλη του σώματος διαφοροποιούνται με χρώμα όπου κρίνεται απαραίτητο προκειμένου ο αναγνώστης να μπορεί να διαχωρίσει εύκολα την αριστερή με την δεξιά πλευρά, τα χέρια με τα πόδια και στη συνέχεια να αναπαράγει αυτό που βλέπει στο σώμα του. Επιλέχθηκαν χρώματα με αρκετό contrast με το λευκό υπόβαθρο της σελίδας αλλά παράλληλα ισοδύναμου κορεσμού ώστε να μην υπερισχύει το ένα χρώμα έναντι του άλλου, κάτι που θα οδηγούσε σε παρανόηση του σχεδίου αναδεικνύοντας μια πλευρά περισσότερο από την άλλη. Ο χρωματισμός ξεκινά από το κεφάλι και διαπερνά το σώμα, διαχωρίζοντας τα δεξιά με τα αριστερά μέλη. Εξαίρεση αποτελούν περιπτώσεις που τα μέλη αλληλοκαλύπτονται (overlap), όπου γίνεται εναλλαγή χρωμάτων καθώς θεώρησα πιο σημαντικό να είναι το καθένα αναγνωρίσιμο, έναντι του να διατηρεί το αρχικό χρώμα του ανεξαρτέτως συνθηκών. (π.χ το αριστερό χέρι να χρωματίζεται πάντα με το πρωτεύον χρώμα).

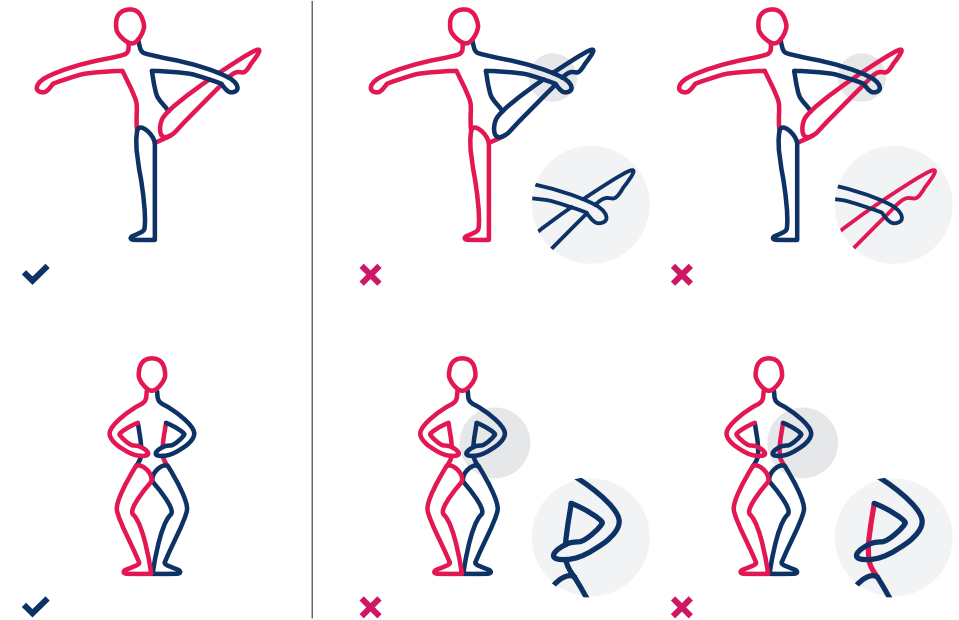
Εικονογράφηση από το βιβλίο της Vaganova - Reference

Προσχέδιο εμπνευσμένο από τα ολυμπιακά εικονογράμματα του Λονδίνου

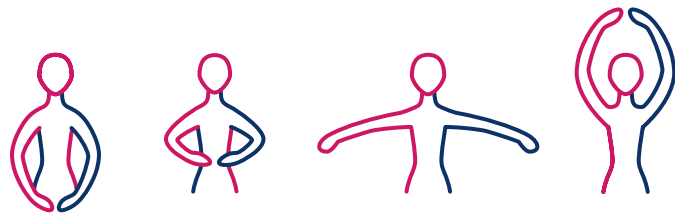
Τα τελικά σχέδια έπειτα από διορθώσεις και δοκιμές

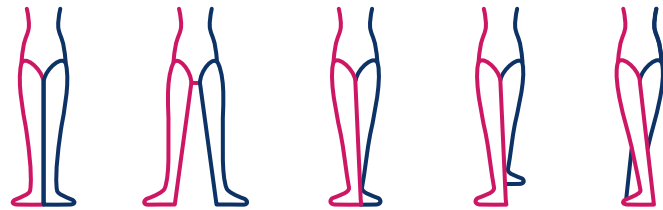
Στην περίπτωση της αλληλοεπικάλυψης (overlap) γίνεται εναλλαγή χρώματος για να φαίνονται ξεκάθαρα τα μέλη, ενώ καμία γραμμή δεν διασχίζει την άλλη.

Εικονογράφηση

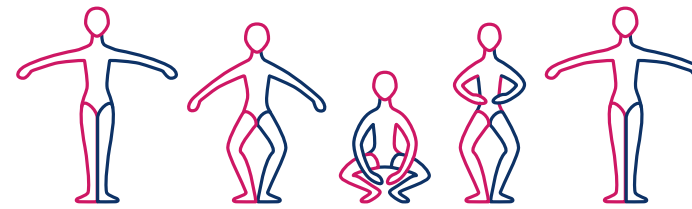
ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

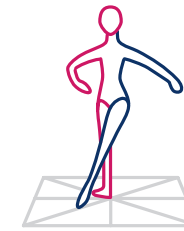
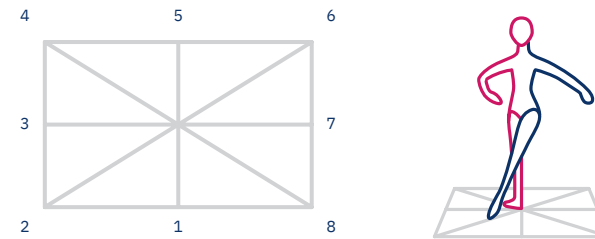
Position Χεριών – Πάνω μέρος του σώματος (σελ. Α 25)

Position Ποδιών – Κάτω μέρος του σώματος (σελ. Α 26)

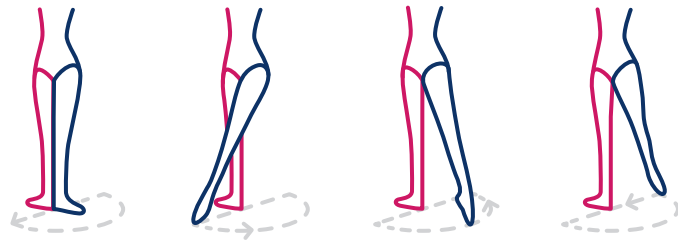
Grand plié – Ολόκληρο το σώμα (σελ. Β 8)

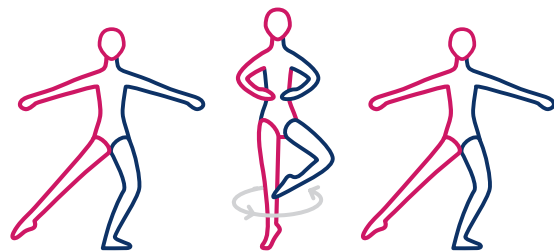
Χρήση καννάβου όμοιου με αυτού του ρώσικου συστήματος στο μπαλέτο (σελ. Α 29)
για τον καθορισμό κατευθύνσεων της φιγούρας (σελ. Α 30)

Εικονογράφηση

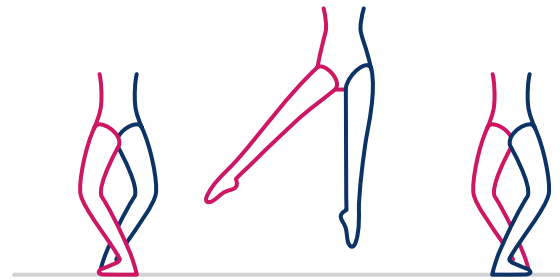
ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

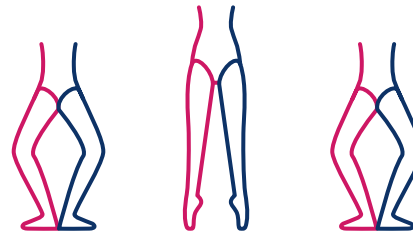
Οι διακεκομμένες γραμμές υποδεικνύουν την διαδρομή που κάνει το πόδι. Χρησιμοποιείται βέλος μόνο όταν είναι απαραίτητο, καθώς η διαφορετική φορά αναφέρεται σε άλλη διαδρομή. (σελ. Β 19)

Για τις στροφές γίνεται επίσης χρήση βέλους για τον καθορισμό φοράς της, ενώ η διατήρηση των χρωμάτων στα μέλη βοηθά στην σωστή κατανόηση του βήματος. (σελ. Δ 21)

Στα πηδήματα χρησιμοποιείται μια γκρι γραμμή για την ένδειξη του πατώματος ώστε να διαφοροποιούνται οι εναέριες θέσεις (σελ. Γ 17)

Ο σχεδιασμός των πουέντ δεν διακόπτει την γραφή. Αποτελεί συνέχεια του ποδιού, όπως άλλωστε είναι στο μπαλέτο. (σελ. Δ 34)

Εικονογράφηση

ΧΡΩΜΑΤΑ

Πρωτεύον

CMYK 0, 96, 29, 14
 RGB 208, 31, 100
 HEX #d01f64

Δευτερεύον

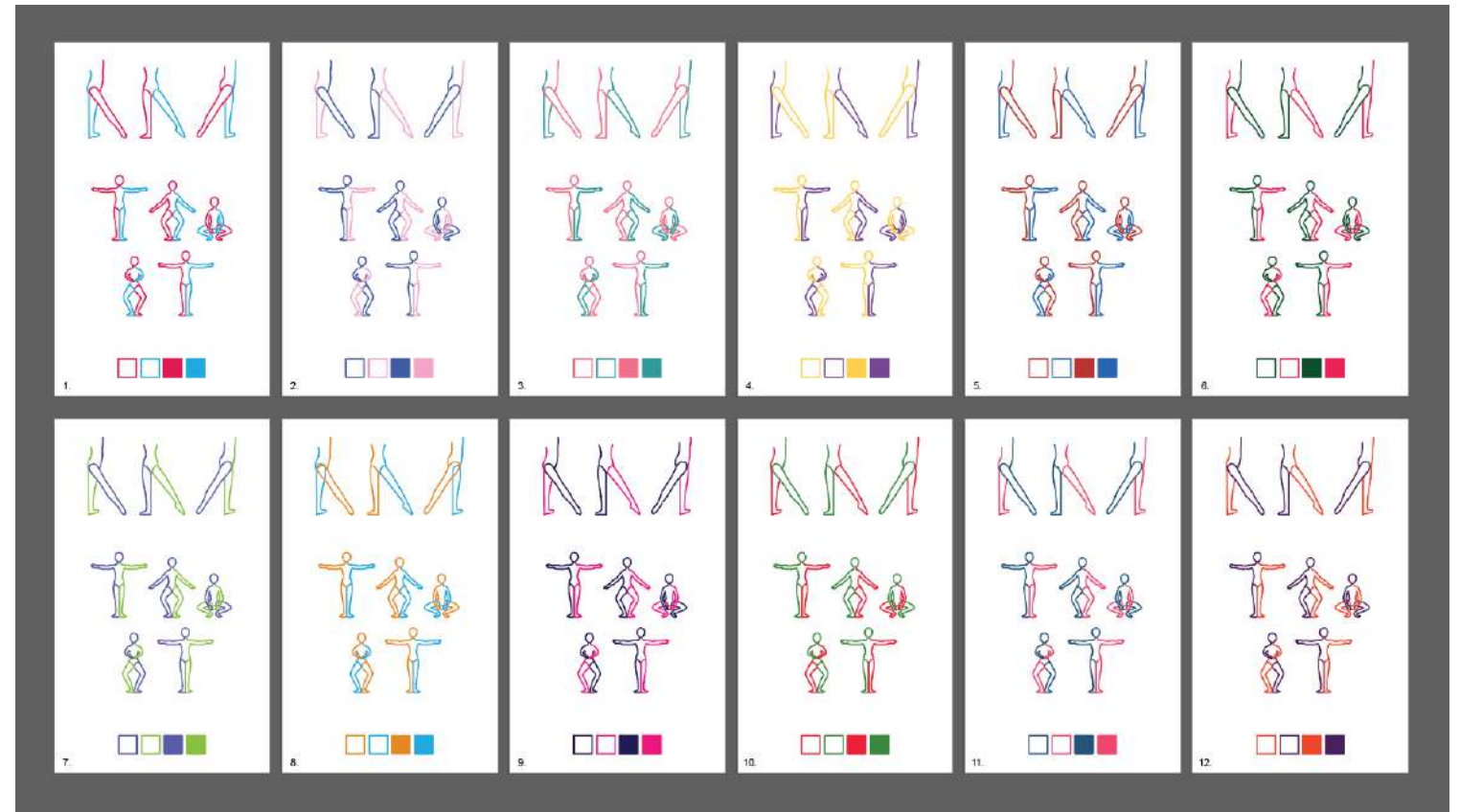

CMYK 100, 82, 20, 32
 RGB 14, 52, 103
 HEX #0e3467

Βοηθητικό

CMYK 0, 0, 0, 20
 RGB 209, 211, 212
 HEX #d1d3d4

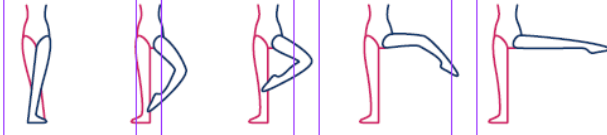

✘ Δοκιμές σε χρώματα που τελικά απορρίφθηκαν, είτε λόγω ελλειπούς contrast με το λευκό υπόστρωμα της σελίδας, είτε γιατί διέφεραν πολύ μεταξύ τους δημιουργώντας την παρανόηση ότι εστιάζεται εσκεμμένα η μία πλευρά.

Εικονογράφηση

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

Οι εικονογραφήσεις τοποθετούνται εν συνεχεία του βήματος στο οποίο αναφέρονται ώστε να μην διακόπτουν την ανάγνωση. Απλώνονται στην κύρια-μεγάλη στήλη του κασέ, που έχει πλάτος 3 στήλες, κεντρικά του κειμένου (βλ. δεξιά σελ). Εξάιρεση αποτελούν περιπτώσεις που οι εικονογραφήσεις χρειάζονται περισσότερο έκταση λόγω πολλαπλών φιγούρων και απλώνονται σε όλες τις στήλες του κασέ (βλ. αριστερή σελ.). Όταν κρίνεται απαραίτητο, λεζάντες συνοδεύουν τις εικονογραφήσεις.

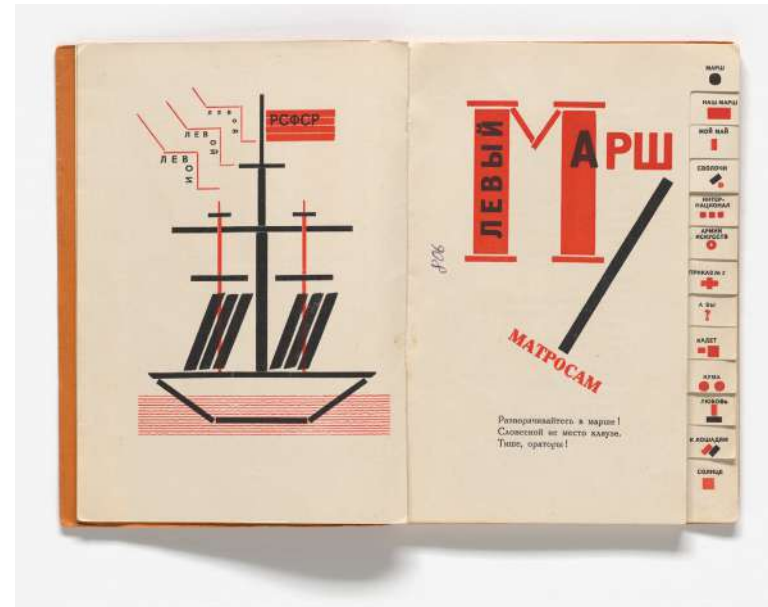
<p>Έχει την αίσθηση fondu</p> <p>Η κίνηση αυτή μπορεί να γίνει και σε demi-point</p> <p>Soutenu ≠ Développé plié Αν πρόκειται για soutenu, το σταθερό πρέπει να παραμείνει σε plié αφού τεντώσει το ενεργητικό</p> <p>Μπορεί να γίνει σε όλες τις κατευθύνσεις σε flat foot, demi-point και en pointe σε προχωρημένα μαθήματα</p>	<p>Battement soutenu /batamə sutəny/</p> <p>Είναι η συγχρονισμένη και ταυτόχρονη κίνηση των δύο ποδιών. Το σταθερό πόδι κάνει plié το οποίο βαθαίνει την ώρα που το ενεργητικό κάνει dégagé και μακραίνει χωρίς να παρασύρει την λεκάνη. Η κίνηση δεν σταματάει μέχρι να φτάσει το σταθερό πόδι στο πιο βαθύ plié οπότε και αρχίζει να τεντώνει αργά ενώ το ενεργητικό πόδι να μαζεύει σε position</p> <p>Grand soutenu /grɑ̃ sutəny/</p> <p>Το ενεργητικό πόδι φτάνει και ξεπερνάει τις 90°. Εκτελείται αργά και μπαίνει κυρίως σε ασκήσεις adagio.</p> <p>Διδασκαλία Στεκόμαστε 5η position, το ενεργητικό πόδι ξεκινά να κάνει développé τη στιγμή που πάει να τεντώσει, το σταθερό πόδι κάνει plié. Ακολουθεί κατέβασμα του ενεργητικού ποδιού στο πάτωμα σε θέση dégagé ενώ το σταθερό παραμένει σε plié. Για το κλείσιμο το ενεργητικό πόδι μαζεύει ενώ το σταθερό τεντώνει και συναντούνται σε 5η position.</p> <p>Battement développé /batamə devɔlpə/</p> <p>Ονομάζουμε το αργό ξεδιπλωμα του ποδιού στον αέρα ξεκινώντας από 5η position και περνώντας πάντα απ'τις θέσεις sur le cou-de-pied, retiré, attitude, développé. Σε πρώτο στάδιο διδάσκουμε το à la seconde με δύο χέρια στη μπάρα και παίρνουμε 2 χρόνους για κάθε θέση.</p> <p>5η Position Sur le cou-de-pied devant Retiré devant Attitude à la seconde Développé à la seconde</p>	<p>Développé ballotté /devalɔpə balɔtə/</p> <p>Είναι η κίνηση κατά την οποία το ενεργητικό πόδι κάνει développé ενώ ταυτόχρονα το σταθερό κάνει plié και ο κορμός συμμετέχει με μια μικρή αντίθετη κλίση από το ενεργητικό πόδι.</p> <p>Τρόποι εκτέλεσης</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ballotté με εναλλαγή των δύο ποδιών, δηλαδή κάνουμε ballotté devant, enloupé, κλείσιμο σε 5η position και ballotté derrière το άλλο πόδι. 2. Το ίδιο πόδι κάνει ballotté devant, passé retiré και ballotté derrière. Κατά το enloupé και κατά το passé retiré το σταθερό πόδι τεντώνει. <p>Développé balancé /devalɔpə balɑ̃sɛ/</p> <p>Το ενεργητικό πόδι κάνει développé, χάνει λίγο ύψος και ξαναεβαίνει</p> <p>Développé battement d'ici de là /devalɔpə batamə disi de la/</p> <p>Είναι το βήμα κατά το οποίο το πόδι αφού κάνει ένα développé devant κάνει ένα demi rond à la seconde και ξαναυρναίνει στην αρχική του θέση μπροστά. Το ίδιο μπορεί να γίνει από από και προς όλες τις θέσεις. Κατά τη διάρκεια των κινήσεων προσπαθούμε να διατηρήσουμε το αρχικό ύψος του ποδιού και να αποφύγουμε τα ανεβοκατεβάσματα.</p> <p>Battement divisé en quarts /batamə divize ɑ̃ kar/</p> <p>Είναι ένας συνδυασμός από όμοιες επαναλαμβανόμενες κινήσεις με développé και περιστροφή κατά ¼. Ολοκληρώνεται με πλήρη περιστροφή και ώρα βρισκόμαστε ξανά στην αρχική θέση.</p> <p>Χρόνος & Κίνηση Κατά την preparation στεκόμαστε en face, χέρια στην préparatoire και στην άρση του μέτρου κάνουμε retiré devant/derrière</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Έχουμε développé devant/derrière, χέρια 1η position 2. Το σταθερό πόδι κάνει plié 3. Το ενεργητικό πόδι ανοίγει στο πλάι, σταθερό τεντώνει και έχουμε αλλαγή κατεύθυνσης κατά ¼ en dehors ή en dedans, τα χέρια ανοίγουν σε 2η position 4. Το ενεργητικό πόδι έρχεται σε θέση retiré devant/derrière και χέρια στην préparatoire. 	<p>d'ici, de là = από 'δω, εκεί</p>
<p>B 16</p>	<p>B 17</p>		

Σύμβολα

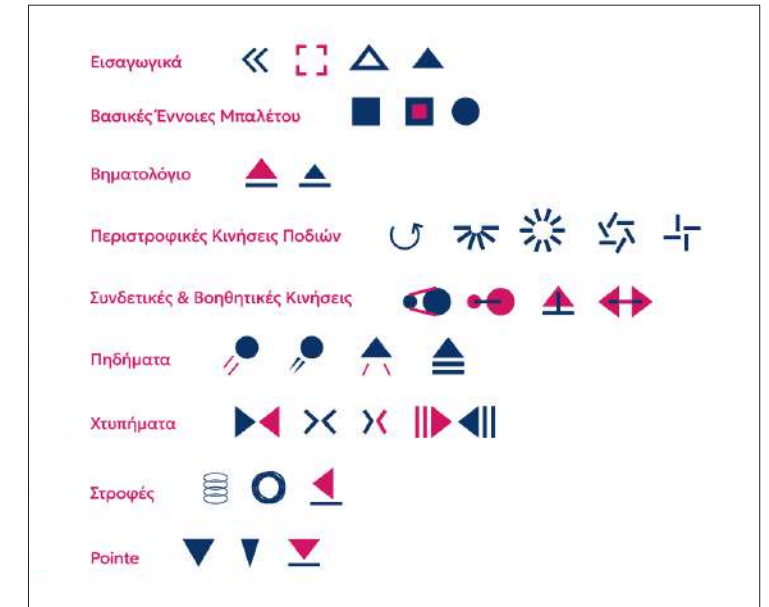
ΕΜΠΝΕΥΣΗ – ΠΡΟΣΧΕΔΙΑ

Το περιεχόμενο του εγχειριδίου συνιστά από μόνο του ένα ολόκληρο βιβλίο, όπως παραδειγματικά έχουν γίνει πολλά από τα εγχειρίδια που έχουν προαναφερθεί. Ωστόσο, θεώρησα ότι θα ήταν χρήσιμο να βρεθεί μια πιο εύχρηστη λύση που θα επέτρεπε στον αναγνώστη την μεταφορά μέρους του περιεχομένου, κάτι που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί τόσο από ερασιτέχνες όσο και επαγγελματίες χορευτές και δασκάλους. Ως αποτέλεσμα πάρθηκε η απόφαση τα κεφάλαια να συνιστούν τεύχη, οργανώνοντας έτσι την ύλη σε 4 μέρη.

Με σκοπό να σηματοδοτήσω διακριτικά κάθε ένα από τα κεφάλαια προχώρισα στη δημιουργία συμβόλων και αναζήτησα τις εφαρμογές που θα μπορούσαν να έχουν. Έμπνευση της προσπάθειας μου αποτέλεσε η συνεργασία του El Lizzitzky με τον ποιητή V. Mayakovsky στην ποιητική συλλογή *Dlia golosa*, όπου χρησιμοποιούνται απλές φόρμες με συμπαγές χρώμα για την δημιουργία ευρητηρίου, αλλά και ενδιαφέρουσων συνθέσεων στις εναρκτήριες σελίδες των ποιημάτων. Στα πλαίσια αυτής της ιδέας άρχισα να αναζητώ τον τρόπο οπτικοποίησης καθεμιάς από τις έννοιες των κεφαλαίων.

Έμπνευση αποτέλεσε η συλλογή ποιημάτων του V. Mayakovsky, *Dlia golosa*, με την εικονογράφηση του El Lizzitzky που βασίζεται σε μονόχρωμες φόρμες, κύριο χαρακτηριστικό της ρώσικης πρωτοπορίας.

Προσχέδια κατά τη προσπάθεια δημιουργίας συμβόλων για καθένα από τα κεφάλαια του εγχειριδίου. Ανάγκη ελάττωσης υλικών-φορμών ώστε να βρεθεί μια κοινή γραφή για όλα τα σύμβολα.

Σύμβολα

ΤΕΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Σύντομα όμως, έφτασα στο συμπέρασμα ότι πρέπει να επιλέξω λιγιστές και συγκεκριμένες φόρμες και σχήματα για να συνθέσω κάθε σύμβολο, ώστε όλα μαζί να καταφέρουν να υπάγονται στην ίδια γλώσσα και να φέρουν την ίδια γραφή. Με τη χρήση μιας γραμμής και ενός τριγώνου, δημιούργησα μια αφήγηση για όλα τα κεφάλαια του εγχειριδίου, προσθέτοντας επίσης σύμβολο για το ευρετήριο (10) που ήθελα να σχεδιάσω μετέπειτα.

1. Εισαγωγικά

2. Βασικές έννοιες
μπαλέτου

3. Βηματολόγιο

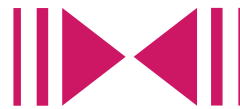
4. Περιστροφικές
Κινήσεις

5. Συνδετικές
& Βοηθητικές Κινήσεις

6. Πηδήματα

7. Χτυπήματα

8. Στροφές

9. Pointe

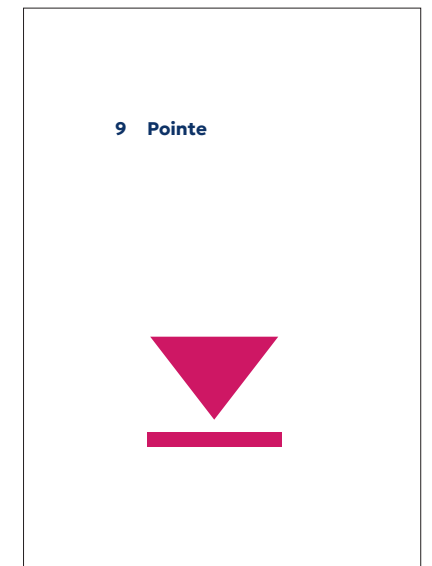
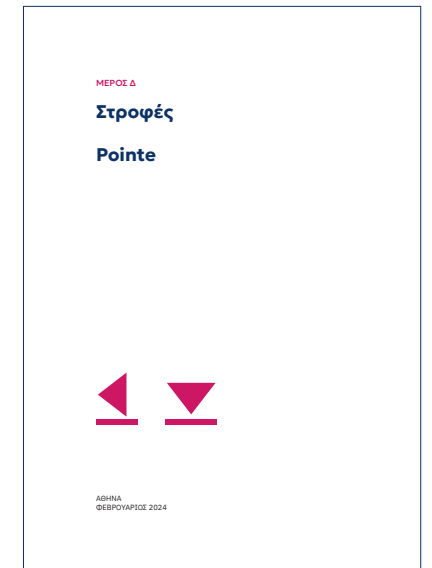
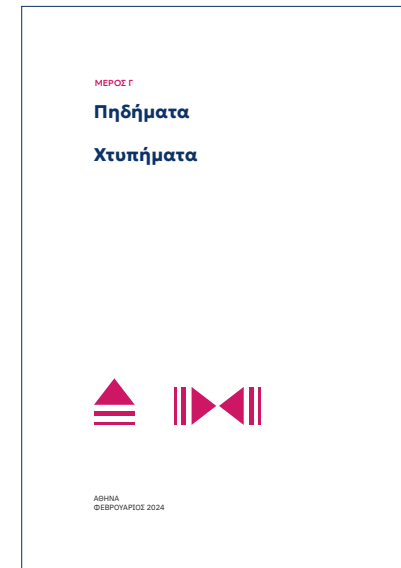
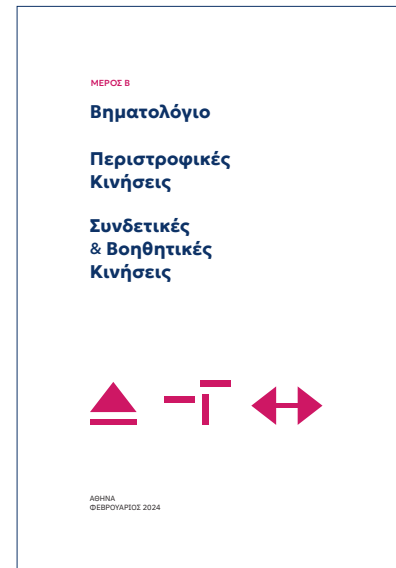
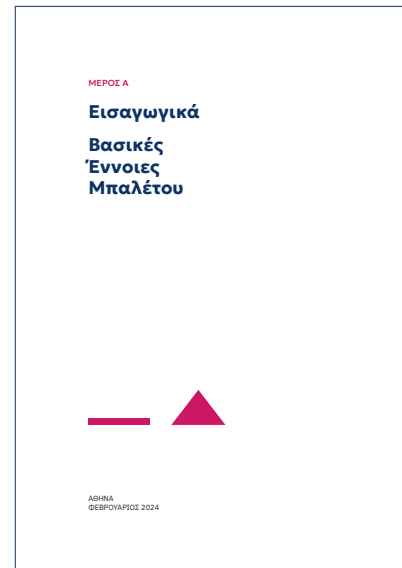

10. Ευρετήριο

Σύμβολα

ΧΡΗΣΕΙΣ *Σελίδα τίτλου*

Τα σύμβολα αυτά χρησιμοποιήθηκαν τόσο στη σελίδα τίτλου κάθε μέρους (τεύχους), όσο και στις εναρκτήριες σελίδες των κεφαλαίων σηματοδοτώντας έτσι το ξεκίνημα τους. Φέρουν το δευτερεύον χρώμα και εισάγουν στο εγχειρίδιο μια άλλου τύπου εικονογράφηση, με διαφορετικό σκοπό αλλά και αποτύπωμα.

Εξώφυλλα

Ύστερα από τη δημιουργία συμβόλων για κάθε κεφάλαιο, έφτιαξα συνθέσεις αποτελούμενες από τα σύμβολα των κεφαλαίων, με στόχο την οπτικοποίηση ολόκληρου του τεύχους. Τα τεύχη φέρουν διακριτικά την αρίθμηση Α-Β-Γ-Δ στην πάνω δεξιά γωνία συνοδευόμενα από τους αριθμούς των κεφαλαίων που εμπεριέχονται.

ΜΕΡΟΣ Α

- 1 Εισαγωγικά
- 2 Βασικές έννοιες μπαλέτου

ΜΕΡΟΣ Β

- 3 Βηματολόγιο
- 4 Περιστροφικές Κινήσεις
- 5 Συνδετικές & Βοηθητικές Κινήσεις

ΜΕΡΟΣ Γ

- 6 Πηδήματα
- 7 Χτυπήματα

ΜΕΡΟΣ Δ

- 8 Στροφές
- 9 Pointe

Εξώφυλλα

Σε κάθε ένα από τα εξώφυλλα υπάρχει σύνθεση με τη χρήση των συμβόλων των κεφαλαίων που αυτό περιέχει

Όλα τα μέρη της σειράς (κατά σειρά Α-Β-Γ-Δ)

ΜΕΡΟΣ Γ

Τελική διαμόρφωση

Βιβλιοδεσία

Εξωτερική συσκευασία

Ευρετήριο

Αφίσα

Βιβλιοδεσία

Η βιβλιοδεσία των τευχών είναι χειροποίητη. Χρησιμοποιήθηκαν κλωστές στα επιλεγμένα χρώματα της σειράς, ενώ η ραφή που φέρει το ροζ χρώμα (δευτερεύον) απαριθμεί το τεύχος ώστε βλέποντας τη ράχη τους να ξεχωρίζουν μεταξύ τους.

Εξωτερική συσκευασία

Όλα τα μέρη τελικά περιέχονται στην εξωτερική συσκευασία η οποία μάλιστα δίνει τη δυνατότητα να σταθούν και στο ράφι μιας βιβλιοθήκης. Πρόκειται για ένα κουτί με την δεξιά πλαϊνή όψη να είναι ανοιχτή ώστε να τοποθετούνται τα βιβλία με εκτεθειμένη τη ράχη τους.

Η Α' όψη έχει τον ρόλο του εξωφύλλου ολόκληρης της σειράς και είναι σχεδιασμένη με παρόμοιο τρόπο με τα υπόλοιπα εξώφυλλα, δημιουργώντας μια σύνθεση με μερικά από τα σύμβολα. Στην Β' όψη υπάρχουν τα περιεχόμενα της σειράς, καταγράφοντας τόσο τα μέρη όσο και τα κεφάλαια. Εντός συσκευασίας αποθηκεύεται επίσης το ευρετήριο που θα αναλυθεί στη συνέχεια.

Ανάπτυγμα κουτιού – Α' όψη: εξώφυλλο, Β' όψη: περιεχόμενα

Εξωτερική συσκευασία

Η μπροστινή όψη φέρει σύνθεση με τη χρήση συμβόλων ώστε να έχει συνοχή με όλα τα εξώφυλλα

Στο πλάι του κουτιού φαίνονται τα μέρη της σειράς, ενώ το εσωτερικό της συσκευασίας φέρει τον δευτερεύον χρωματισμό (ροζ)

Στο πίσω μέρος καταγράφονται όλα τα περιεχόμενα συνοδευόμενα με τα σύμβολα τους, λειτουργώντας έτσι σαν υπόμνημα

Ευρετήριο

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ 70,4 x 25 cm

Ένα εγχειρίδιο σαν αυτό, όπως και άλλα έντυπα που περιλαμβάνουν πληθώρα ορολογιών, συνιστάται να έχει ευρετήριο. Με τον τρόπο αυτό ο αναγνώστης μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να αναζητήσει αλφαβητικά τον όρο που θέλει και να ανατρέξει στην αντίστοιχη σελίδα.

Για τη σειρά *Βασικές Αρχές του Κλασικού Μπαλέτου*, αρχικά σκέφτηκα να φτιάξω ένα ακόμη βιβλιαράκι που θα αποτελούσε το Ευρετήριο. Ωστόσο λόγω του μικρού μεγέθους του, μιας που έφτανε μόλις τις 6 σελίδες, αποφάσισα να το κάνω σε μορφή πολύπτυχου, στο ίδιο κασέ του βιβλίου. Το τετράπτυχο τελικά απορρίφθηκε καθώς δεν έμεινα ευχαριστημένη από τις δυνατότητες που μου παρείχε, και επέλεξα μια διαφορετική λύση.

<p style="text-align: center;">Ευρετήριο</p> <p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">250 mm</p> <p>ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΜΠΑΛΕΤΟΥ ΣΤΑΣΗ ΠΟΙΟΣΑ - ΕΛΕΝΗ ΧΑΡΙΚΙΟΠΟΥΛΟΥ ISBN 978-5-16-146430-0</p> <p>Agrippina Vaganova A 14, A 16, A 17 Allegro A 26 Arabesque A 32 Assemblé soutenu Δ 35 Attitude A 31</p> <p>Battement B 8 Battement battu B 14 Battement développé B 14 Battement élevé en quatre B 17 Battement fondu B 14 Battement fondu en tournant B 15 Battement frappé B 13 Battement relevé lent B 12 Battement soutenu B 16 Battement soutenu en tournant Δ 11 Battement tenu en tournant B 10 Battement tenu jeté B 10 Battement tenu jeté piqué-pointe B 11 Battement tenu pour batterie B 10 Battement tenu pour le pied B 9 Battement tenu simple B 8 Bisoché BL, jeté par terre en tournant Bis bas A 25 Brisé F 26 Brisé dessus-dessous F 36 Brisé devant-derrière F 36</p> <p>Cabriolé F 37 Cabriolé fermé F 38 Cabriolé ouverte effacé devant F 37 Changement battu BL, Piqué Changement de pied F 1, F 9 Chassé en tournant F 25 Corte-tempo B 33 Coupé B 31 Coupé ballonné Δ 38 Coulé A 30</p> <p>De côté A 29 De dos A 29 Demi-développé Δ 10 Demi-pirouette A 23 Demi-pirouette A 23 Demi rond de jambe B 20</p>	<p>Derrière A 23 Dessus A 23 Dessus A 23 Désarmé Δ 10 Devant A 23 Développé A 32 Développé balancé B 17 Développé ballotté B 17 Développé battiment d'ici de là B 17 Double assemblé F 22 Double battiment fondu B 15 Double battiment tenu B 9 Double cabriolé F 38 Double frappé B 13 Double rond de jambe en l'air B 21 Double rond de jambe par terre B 20 Double saut de basque F 21</p> <p>Ecarté A 31 Echaqué F 10, Δ 34 Efficé A 30 En Arrière Δ 23 En Avant F 23 En dedans A 24, Δ 9 En dehors Δ 24, Δ 9 En descendant A 23 En Diagonal A 23 En face A 29 En Manège A 23 En pointe Δ 23, Δ 27 En Reculant A 23 Entrechat F 32 Entrechat cinq F 34 Entrechat six de volé F 35 Entrechat huit F 33 Entrechat quatre F 33 Entrechat saut F 35 Entrechat six F 33 Entrechat six de volé F 35 Entrechat trois F 34 Equipement A 29</p> <p>Flex A 29 Flex A 29</p>	<p>Flic-flac en tournant B 32 Fouetté en tournant Δ 26, Δ 26 Fouetté par terre Δ 26</p> <p>Gargouillade F 22 Glissade B 13, F 25, Δ 35 Grand assemblé F 11 Grand assemblé en tournant F 12 Grand battiment jeté B 11 Grand battiment jeté arondi B 12 Grand battiment jeté balancé B 12 Grand battiment jeté passé B 12 Grand battiment jeté piqué B 11 Grand changement de pied F 10 Grand échappé F 10 Grand fouetté effacé en face Δ 26 Grand fouetté en tournant Δ 27, Δ 28 Grand fouetté en tournant sauté F 28 Grand jeté F 13, Δ 37 Grand jeté en tournant F 13 Grand jeté pas de chat F 24 Grand pas de basque F 22 Grand piqué B 9 Grand rond de jambe B 22 Grand rond de jambe jeté B 22 Grand soutenu B 16 Grand temps six sur grand piqué ou pirouette B 37 Grand temps six sur grand piqué B 37 Grand temps six sur grand piqué B 36 Grand temps relevé Δ 27</p> <p>Jeté Δ 36 Jeté entrablé F 16 Jeté fermé F 15 Jeté fondu F 15, Δ 37 Jeté par terre en tournant F 16 Jeté passé F 14 Jeté passé de côté BL, Jeté volé de côté Jeté renversé F 15 Jeté volé de côté F 15 Jeté με κίνηση του μιστού στο πόδι Δ 21 Jeté ou relevé ou jeté stoppé Δ 21</p>	<p>Pas B 30 Pas assemblé F 11 Pas balancé F 18 Pas balancé en pointe F 39 Pas balancé jeté F 38 Pas ballonné F 24, Δ 39 Pas ballotté F 23 Pas battu F 11 Pas chassé B 33, F 24 Pas cisaux F 23 Pas couru B 31, BL, Pas de tournée suivi Pas de basque F 21 Pas de basque en tournant F 22 Pas de bourée B 25 Pas de bourée dessous - dessous B 29 Pas de bourée en tournant B 27, B 28 Pas de bourée suivi Δ 40 Pas de bourée suivi B 30 Pas de bourée dessous - dessous B 29 Pas de bourée en tournant B 27, B 28 Pas de bourée suivi Δ 40 Pas de bourée suivi B 30 Pas de bourée dessous - dessous B 29 Pas de chat F 20 Pas de chat russe F 21 Pas de poisson BL, Sissone soutenu Pas de valise F 39 Pas de valise en tournant F 40 Pas échappé F 10 Pas emboîté F 26 Pas emboîté en tournant F 27, Δ 24, Δ 39 Pas faiti F 26 Pas girasole F 25 Pas jeté F 12 Passé B 31 Pêche B 38 Petit assemblé F 11 Petit battiment sur le cou-de-pied B 14 Petit changement de pied F 9 Petit échappé F 10 Petit jeté Δ 36 Petit jeté en tournant F 13 Petit jeté fermé F 13 Petit jeté piqué F 12 Petit temps relevé B 22</p> <p>Piqué B 30 Pirouette Δ 12 Pirouette attitude derrière, croisé Δ 14 Pirouette attitude derrière, effacé Δ 17 Pirouette attitude devant, croisé Δ 17 Pirouette après 2e position de retiré Δ 15 Pirouette après 4e position de retiré Δ 12 Pirouette après 5e position de retiré Δ 14 Pirouette après grand piqué de 5e position Δ 15 Pirouette de 1er arabesque Δ 18 Pirouette de 2e arabesque Δ 18 Pirouette de 3e arabesque Δ 19 Pirouette de 4e arabesque Δ 19 Pirouette de arabesque Δ 18 Pirouette de attitude Δ 16 Pivot A 28 Plié A 23, B 7, Δ 9 Port de bras A 34 Poué BL, Piqué Position l'hoûlân A 26 Position l'hoûlân A 26 Préparation, BL, Deux fois Raccourci A 28 Relié A 27 Renversé Δ 29 Retné A 28 Rond de jambe en l'air B 21 Rond de jambe en l'air Δ 38 Rond de jambe en l'air sauté F 20 Rond de jambe par terre en tournant B 21 Ronds de jambe par terre B 19 Royale F 32</p> <p>Saut de basque F 21 Saut de chat BL, Pas de chat italien Sauté A 23, Δ 40 Sissone fermé F 18 Sissone fondu F 18 Sissone ouverte F 17, Δ 38 Sissone ouverte en tournant F 18 Sissone renversé F 18 Sissone simple F 16, Δ 37</p> <p>Sissone soutenu F 19 Sissone tombé F 18 Soubresaut F 19 Spot B 8 Sur le cou-de-pied A 28 Sus - sous, BL, Temps levé Temps de niche F 29 Temps de niche F 28 Temps levé F 16, F 9, Δ 34 Temps lié B 33, Δ 35 Temps lié en pointe B 38 Temps lié par terre B 34 Temps lié sauté B 37 Temps lié sauté en tournant B 37 Temps lié sur cambre B 35 Temps lié sur pirouette par terre B 35 Temps lié sur pirouette B 35 Temps relevé B 21, B 32 Tendu A 23 Tour Δ 41 Tour à la seconde de 90° Δ 15, Δ 20 Tour chabré Δ 22 Tour dégagé Δ 30 Tour en l'air Δ 11 Tour lent Δ 20 Tour piqué Δ 22 Tour sauté Δ 30 Tour soutenu Δ 23 Tour suivi Δ 24</p> <p>Μόνος A 24 Κύβητες A 33 Κυβητικές ή περιστροφικές κινήσεις A 33 Μέτρο A 23</p>
--	---	---	---

704 mm

Ευρετήριο

ΑΦΙΣΑ ΔΙΠΛΗΣ ΟΨΗΣ 34 x 48 cm

Το ευρετήριο τελικά έχει τη μορφή αφίσας που διπλώνει στο μέγεθος των βιβλίων και αποθηκεύεται επίσης στη συσκευασία-κουτί. Η Α΄ όψη περιλαμβάνει σε 3 στήλες όλους του όρους που αναφέρονται στα 4 βιβλία της σειράς, κατανεμημένους αλφαβητικά. Χρησιμοποιείται διακοσμητικά και σε μεγάλο μέγεθος το σύμβολο του Ευρετηρίου και αποτελεί μέρος της σύνθεσης καθώς διακόπτει την ροή των στηλών. Οι όροι του μπαλέτου είναι γραμμένοι με τον όμοιο τρόπο με την τυπογραφία του βιβλίου, δηλαδή σε γραμματοσειρά IBM Plex Sans Regular σε μέγεθος 9,4 pt.

Η Β΄ όψη αποτελεί κάτι σαν «οπτικό ευρετήριο». Περιλαμβάνει όλες τις εικονογραφήσεις συνοδευόμενες από λεζάντες, αποτελώντας έτσι μια διαφορετική μορφή ευρετηρίου ενώ παράλληλα έχει και τον ρόλο της αφίσας.

480 mm

Ευρετήριο

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΑΛΩΣΟΥ ΜΠΑΛΕΤΟΥ
ΣΥΛΛ. ΡΟΥΚΑ - ΧΑΡΙΚΙΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ

Αgrrippina Vaganova A 14, A 16, A 17
Allongé A 26
Arabesque A 32
Assemblé soutenu Δ 35
Attitude A 31

Battement B 8
Battement battu B 14
Battement développé B 16
Battement divisé en quarts B 17
Battement fondu B 14
Battement fondu en tournant B 15
Battement frappé B 13
Battement relevé lent B 12
Battement soutenu B 16
Battement soutenu en tournant Δ 11
Battement tendu en tournant B 10
Battement tendu jeté B 10
Battement tendu jeté glissé-poinché B 11
Battement tendu pour batterie B 10
Battement tendu pour le pied B 9
Battement tendu simple B 8
Binchiki BL Jeté par terre en tournant
Bis Bas A 25
Brisé F 36
Brisé dessus-dessous F 36
Brisé devant-dernière F 36

Cabriole F 37
Cabriole fermée F 38
Cabriole ouverte effacé devant F 37
Changement battu BL Piqué
Changement de pied F 8, F 9
Chassé en tournant F 25
Contrelevés B 33
Coupé B 31
Coupé ballonné Δ 38
Croisé A 30

De côté A 29
De dos A 29
Demi-tourné Δ 10
Demi-poinché A 23
Demi rond de jambe B 20
Dernière A 23
Dessous A 23
Dessus A 23
Déroulé Δ 10
Devant A 23
Développé A 32
Développé balancé B 17
Développé ballotté B 17
Développé battement d'ici de là B 17
Double assemblée F 22
Double battement fondu B 15
Double battant tendu B 9
Double cabriole F 38
Double frappé B 13
Double rond de jambe en l'air B 21
Double rond de jambe par terre B 20
Double saut de basque F 21

écarté A 31
Échappé F 10, Δ 34
Effacé A 30
En Arrière A 23
En Avant A 23
En dedans A 24, Δ 9
En dehors A 24, Δ 9
En Descendant A 23
En Diagonal A 23
En face A 29
En Montage A 23

En pointe A 23, A 27
En Reculant A 26
Entrecôt F 23
Entrecôt cinq F 34
Entrecôt de volé F 35
Entrecôt huit F 35
Entrecôt quatre F 33
Entrecôt sept F 25
Entrecôt six F 33
Entrecôt six de volé F 35
Entrecôt trois F 34
Epaulement A 29
Flat foot A 27
Flex A 29
Flèche en tournant B 32
Fouetté en tournant Δ 25, Δ 26
Fouetté par terre Δ 26

Gargouillade F 22
Glissade B 33, F 25, Δ 35
Grand assemblé F 11
Grand assemblé en tournant F 12
Grand battement jeté B 11
Grand battement jeté arondi B 12
Grand battement jeté balancé B 12
Grand battement jeté passé B 12
Grand battement jeté piqué B 11
Grand changement de pied F 10
Grand échappé F 10
Grand fouetté effacé en face Δ 26
Grand fouetté en tournant Δ 27, Δ 28
Grand fouetté en tournant sauté F 28
Grand fouetté italienne Δ 28
Grand jeté F 13, Δ 17
Grand jeté en tournant F 13
Grand jeté pas de chat F 14
Grand pas de basque F 22
Grand plié B 7
Grand rond de jambe B 22
Grand rond de jambe jeté B 22
Grand soutenu B 16
Grand temps lié au grand plié
koi piroquette B 37
Grand temps lié au grand plié
Grand temps lié en 90° B 37
Grand temps relevé B 22

Jeté Δ 36
Jeté entré-lacé F 16
Jeté fermé F 15
Jeté fondu F 15, F 37
Jeté par terre en tournant F 16
Jeté passé F 14
Jeté passé de côté BL Jeté volé de côté
Jeté renversé F 15
Jeté volé de côté F 15
Jeté με κίνηση και μισή στροφή F 14
Jete se relevé και μισή στροφή Δ 21

Pas B 30
Pas assemblé F 13
Pas balancé F 38
Pas balancé en pointe F 39
Pas balancé jeté F 38
Pas balancé χωρίς πηδήμα F 39
Pas ballonné F 24, Δ 39
Pas ballotté F 23
Pas battu F 31
Pas chassé B 33, F 24
Pas ciseaux F 23
Pas couru B 31, BL Pas de bourrée suivi
Pas de basque F 21
Pas de basque en tournant F 22
Pas de bourrée B 25
Pas de bourrée ballotté B 30
Pas de bourrée dessus = dessous B 29
Pas de bourrée en tournant B 27, B 28
Pas de bourrée suivi Δ 40
Pas de bourrée με ολόκληρο ποδιών B 26
Pas de bourrée χωρίς ολόκληρο ποδιών B 26
Pas de chat F 20
Pas de chat italien F 20
Pas de chat russe F 21
Pas de poisson BL Sissonne soubresaut
Pas de valse F 39

En pointe A 23, A 27
En Reculant A 26
Entrecôt F 23
Entrecôt cinq F 34
Entrecôt de volé F 35
Entrecôt huit F 35
Entrecôt quatre F 33
Entrecôt sept F 25
Entrecôt six F 33
Entrecôt six de volé F 35
Entrecôt trois F 34
Epaulement A 29
Flat foot A 27
Flex A 29
Flèche en tournant B 32
Fouetté en tournant Δ 25, Δ 26
Fouetté par terre Δ 26

Gargouillade F 22
Glissade B 33, F 25, Δ 35
Grand assemblé F 11
Grand assemblé en tournant F 12
Grand battement jeté B 11
Grand battement jeté arondi B 12
Grand battement jeté balancé B 12
Grand battement jeté passé B 12
Grand battement jeté piqué B 11
Grand changement de pied F 10
Grand échappé F 10
Grand fouetté effacé en face Δ 26
Grand fouetté en tournant Δ 27, Δ 28
Grand fouetté en tournant sauté F 28
Grand fouetté italienne Δ 28
Grand jeté F 13, Δ 17
Grand jeté en tournant F 13
Grand jeté pas de chat F 14
Grand pas de basque F 22
Grand plié B 7
Grand rond de jambe B 22
Grand rond de jambe jeté B 22
Grand soutenu B 16
Grand temps lié au grand plié
koi piroquette B 37
Grand temps lié au grand plié
Grand temps lié en 90° B 37
Grand temps relevé B 22

Jeté Δ 36
Jeté entré-lacé F 16
Jeté fermé F 15
Jeté fondu F 15, F 37
Jeté par terre en tournant F 16
Jeté passé F 14
Jeté passé de côté BL Jeté volé de côté
Jeté renversé F 15
Jeté volé de côté F 15
Jeté με κίνηση και μισή στροφή F 14
Jete se relevé και μισή στροφή Δ 21

Pas B 30
Pas assemblé F 13
Pas balancé F 38
Pas balancé en pointe F 39
Pas balancé jeté F 38
Pas balancé χωρίς πηδήμα F 39
Pas ballonné F 24, Δ 39
Pas ballotté F 23
Pas battu F 31
Pas chassé B 33, F 24
Pas ciseaux F 23
Pas couru B 31, BL Pas de bourrée suivi
Pas de basque F 21
Pas de basque en tournant F 22
Pas de bourrée B 25
Pas de bourrée ballotté B 30
Pas de bourrée dessus = dessous B 29
Pas de bourrée en tournant B 27, B 28
Pas de bourrée suivi Δ 40
Pas de bourrée με ολόκληρο ποδιών B 26
Pas de bourrée χωρίς ολόκληρο ποδιών B 26
Pas de chat F 20
Pas de chat italien F 20
Pas de chat russe F 21
Pas de poisson BL Sissonne soubresaut
Pas de valse F 39

Pas de valse en tournant F 40
Pas échappé F 10
Pas embolée F 26
Pas embolée en tournant F 27, Δ 24, Δ 39
Pas sauté F 26
Pas glissade F 25
Pas jeté F 12
Passé B 21
Penché B 38
Petit assemblé F 11
Petit battement sur le cou-de-pied B 14
Petit changement de pied F 9
Petit échappé F 10
Petit jeté Δ 36
Petit jeté en tournant F 13
Petit jeté fermé F 12
Petit jeté pointé F 12
Petit temps relevé B 22
Piqué B 30
Pirouette Δ 12
Pirouette attitude derrière, croisé Δ 16
Pirouette attitude derrière, effacé Δ 17
Pirouette attitude devant, croisé Δ 17
Pirouette attitude devant, effacé Δ 18
Pirouette amô 2° position se retiré Δ 15
Pirouette amô 4° position se retiré Δ 12
Pirouette amô 5° position se retiré Δ 14
Pirouette amô grand plié se 5° position Δ 15
Pirouette se 3° arabesque Δ 18
Pirouette se 2° arabesque Δ 18
Pirouette se 3° arabesque Δ 19
Pirouette se 2° arabesque Δ 19
Pirouette se arabesque Δ 18
Pirouette se attitude Δ 16
Plié A 28
Plié A 23, B 7, Δ 9
Port de bras A 34
Posé BL Piqué
Position Kigoulin A 26
Position Kigoulin A 25
Piquéore BL Deux pas

Raccourci A 28
Relevé A 27
Renversé Δ 29
Retiré A 28
Rond de jambe en l'air B 21
Rond de jambe en l'air Δ 38
Rond de jambe en l'air sauté F 20
Rond de jambe par terre en tournant B 21
Ronds de jambe par terre B 19
Royale F 32

Saut de basque F 21
Saut de chat BL Pas de chat italien
Sauté A 23, Δ 40
Sissonne fermée F 18
Sissonne fondu F 18
Sissonne ouverte F 17, Δ 38
Sissonne ouverte en tournant F 18
Sissonne renversé F 19
Sissonne simple F 16, Δ 37
Sissonne soubresaut F 19
Sissonne tombé F 18
Soubresaut F 19
Spot Δ 8
Sur le cou-de-pied A 28
Sut = sou, BL Temps levé

Temps de cuisse F 29
Temps de flèche F 28
Temps levé F 8, F 9, Δ 34
Temps lié B 31, Δ 35
Temps lié en pointe B 38
Temps lié par terre B 34
Temps lié sauté B 37
Temps lié sauté en tournant B 37
Temps lié sauté B 35
Temps lié sauté en tournant B 35
Temps lié jeté en tournant B 35
Temps lié jeté en tournant B 35
Temps lié jeté en tournant B 35
Tendu A 23
Tour Δ 41
Tour à la seconde se 90° Δ 19, Δ 20
Tour chaîné Δ 21
Tour étagé Δ 20
Tour en l'air Δ 11
Tour lent Δ 30
Tour piqué Δ 22
Tour sauté Δ 30
Tour soutenu Δ 23
Tour sauté Δ 24

Élévée A 24
Κάψης A 33
Κυκλικές ή περιγραφικές κινήσεις A 33
Ménage A 23

340 mm

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΑΛΩΣΟΥ ΜΠΑΛΕΤΟΥ / ΣΥΛΛ. ΡΟΥΚΑ - ΕΛΕΝΗ ΧΑΡΙΚΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ευρετήριο

Η μπροστινή όψη του ευρετηρίου όταν είναι διπλωμένο

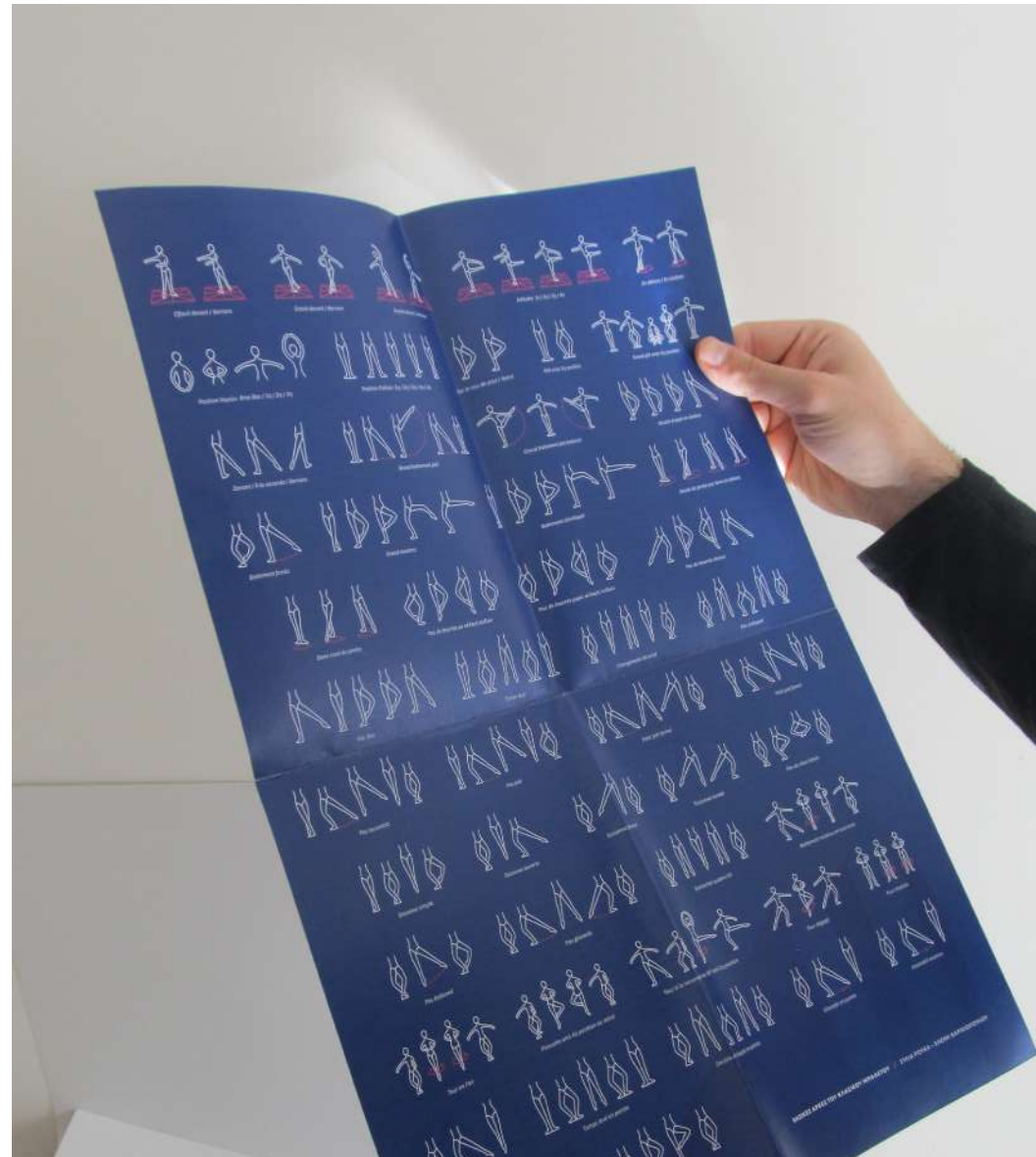

Το ανάπτυγμα του ευρετηρίου σε όλη του την έκταση (Α' όψη)

Ευρετήριο

Η πίσω όψη του ευρετηρίου

Η Β' όψη που λειτουργεί ως αφίσα με όλες τις εικονογραφήσεις της σειράς

Αφίσα

ΔΙΠΛΗΣ ΟΨΗΣ 50 x 70 cm

Ως εφαρμογή και γενικότερη διαφήμιση της σειράς, σχεδιάστηκε αφίσα διπλής όψης. Στην Α' όψη υπάρχει σύνθεση με τη χρήση συμβόλων ενώ ανάγραφεται ο τίτλος, οι συγγραφείς αλλά και τα περιεχόμενα. Η Β' όψη περιλαμβάνει όλα τα κεφάλαια και τα σύμβολα τους με τρόπο τέτοιο ώστε να συνυπάρχουν και να δημιουργούν μια αφήγηση,

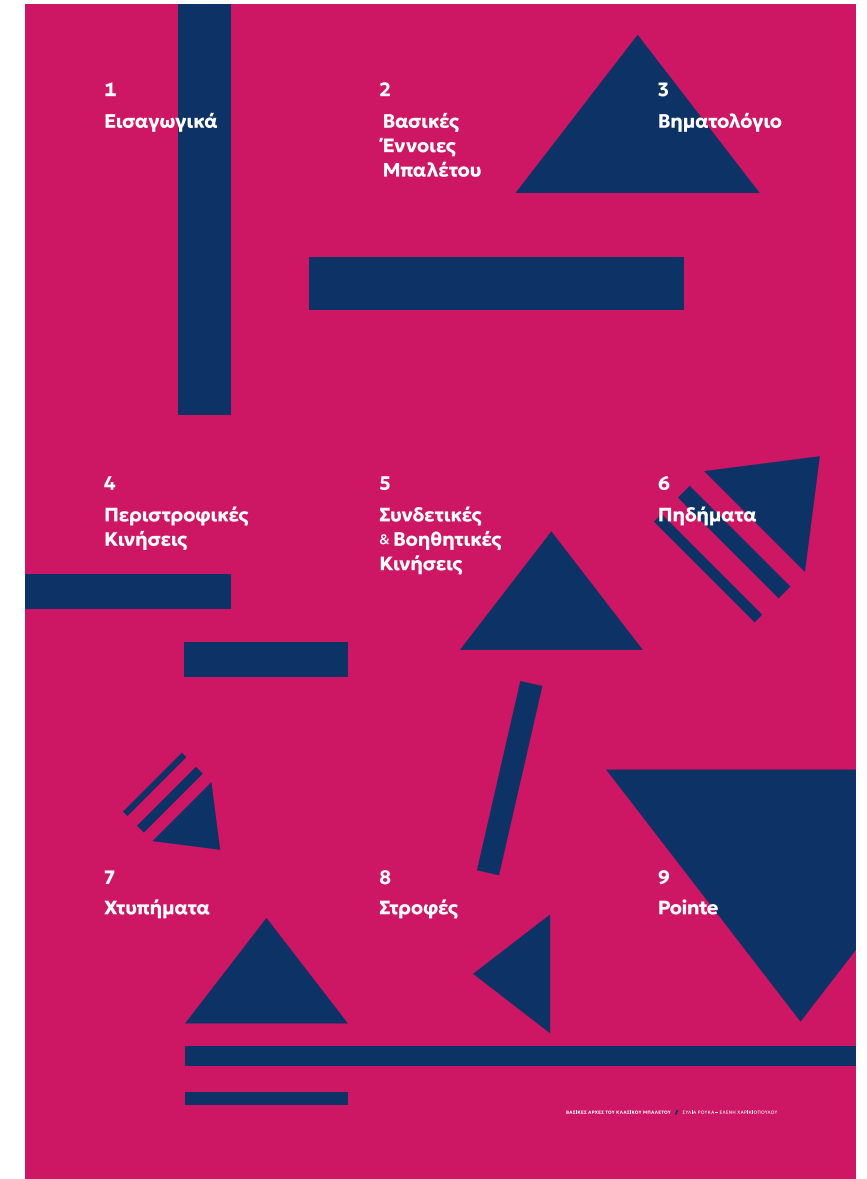
700 mm

Βασικές Αρχές του Κλασικού Μπαλέτου

- ΜΕΡΟΣ Α
- 1 Εισαγωγικά
 - 2 Βασικές Έννοιες Μπαλέτου
- ΜΕΡΟΣ Β
- 3 Βηματολόγιο
 - 4 Περιστροφικές Κινήσεις Ποδιών
 - 5 Συνδετικές & Βοηθητικές Κινήσεις
- ΜΕΡΟΣ Γ
- 6 Πηδήματα
 - 7 Χτυπήματα
- ΜΕΡΟΣ Δ
- 8 Στροφές
 - 9 Pointe
- Ευρετήριο

Σύλvia Ρούκα
Ελένη Χαρικιοπούλου

500 mm

Αφίσα

Η Α' όψη της αφίσας περιλαμβάνει τον τίτλο της σειράς, τους συγγραφείς, τα περιεχόμενα

Στη Β' όψη όλοι τίτλοι συνυπάρχουν μαζί σε κοινό χώρο, ενώ τα σύμβολα τους δημιουργούν μια κοινή αφήγηση